Ազգ
Azg
armenian daily
24 ՕԳՈՍՏՈՍ 2002 ՇԱԲԱԹ 150 (2595)

Ռուսաստանը համաձայն չէ Հուսեյնի վարչակարգը տապալելու ԱՄՆ-ի դիրքորոշմանը

ՄՈՍԿՎԱ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռուսաստանի փոխարտգործնախարար Վյաչեսլավ Տրուբնիկովը «ԻՏԱՌ ՏԱՍՍ»-ին տված հարցազրույցում ասել է, թե Ռուսաստանը համաձայն չէ Իրաքում Սադդամ Հուսեյնի վարչակարգը տապալելու ԱՄՆ-ի դիրքորոշմանը: Նրա կարծիքով, «Ալ Ղաիդայի» հետ իրաքյան իշխանությունների կապը ապացուցող որեւէ փաստ, ինչի մասին հայտարարում են ԱՄՆ-ի որոշ պաշտոնական անձինք, գոյություն չունի: Տրուբնիկովը ժխտել է նաեւ ԱՄՆ-ի քննադատությունը ռուս-իրանական միջուկային ենթադրյալ համագործակցության վերաբերյալ: Նա նշել է, որ Մոսկվայի գործողությունները դուրս չեն գալիս միջուկային զենքի չտարածման մասին պայմանագրի շրջանակներից:

«Ազատություն» ռադիոկայանը հիշեցնում է, որ օրերս Մոսկվայում գտնվող ԱՄՆ-ի մի խումբ կոնգրեսականներ մտահոգություն են հայտնել Իրանի եւ Իրաքի հետ Ռուսաստանի կապերի ընդլայնման առնչությամբ:

ՀԱՅԱՊԱՏԿԱՆ ԿԱԼՎԱԾՔՆԵՐ

Իսրայելի կառավարությունը տեղաշարժում է «անվտանգության պարիսպը» Պարոն Տերի հատվածում

Իսրայելի պետության կառավարությունը եւ պաշտպանության ուժերը որոշել են վերաստուգության ենթարկել Երուսաղեմի հայոց պատրիարքությանը պատկանող Պարոն Տեր կալվածքի միջով «անվտանգության պարիսպ» անցկացնելու իրենց նախկին որոշումը: «Անվտանգության պարիսպը» այսուհետեւ անցնելու է ոչ թե հայապատկան կալվածքի միջով, այլ կառուցվելու է դրա եւ Բեթղեհեմի պաղեստինյան հողերի եզրագծով՝ այդպիսով նվազ վնաս հասցնելով կալվածքին եւ Հայոց պատրիարքության կողմից դրա օգտագործմանը: Այս մասին մեզ տեղեկացնում է Հայկական համաշխարհային դաշինք (Armenian World Alliance) կազմակերպության հասարակական հարաբերությունների գրասենյակը Տորոնտոյից (Կանադա)՝ դժբախտաբար առանց նշելու իր տեղեկատվության աղբյուրը:

Կազմակերպությունը հիշեցնում է, որ «անվտանգության պարիսպը» հայապատկան կալվածքի եզրագծով կառուցելու տարբերակն Իսրայելի պաշտպանության նախարարությանն առաջարկվել էր դեռեւս վեճի սկզբից, Երուսաղեմի հայոց պատրիարք Ամենապատիվ Թորգոմ արք. Մանուկյանի կողմից: Սակայն, դժբախտաբար, շարունակ մերժվել էր, եւ պատրիարքությունը ստիպված էր եղել հարցը բարձրացնել Իսրայելի գերագույն ատյանում:

Համենայն դեպս, Հայկական համաշխարհային դաշինքը զգուշավոր լավատեսությամբ է հաղորդում լուրը, եւ նույն զգուշավորությունն ստիպված ենք որդեգրել նաեւ մենք: Նշանակում է, որ համայն հայությունն իր ազգային-եկեղեցական կառույցներով, պետական եւ հասարակական մարմիններով շարունակելու է աչալուրջ հետեւել զարգացումներին եւ թույլ չտալ դարերով հայոց պատկանող ունեցվածքի նկատմամբ որեւէ ոտնձգություն:

ՍՏՈՒԳՎԱԾ

Նախագահ Քոչարյանը այցելեց Վայոց ձորի ձեռնարկություններ

Երեկ Վայոց ձորի մարզ այցելեց նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: Առաջին վայրը, որտեղ կանգ առավ նրա գլխավորած պատվիրակությունը, Գետափի գինու գործարանն էր: Այն «Վեդի Ալկո» ընկերության ձեռնարկություններից մեկն է, որի մասին որոշ մանրամասնություններ հաղորդեց այս ընկերության խորհրդի նախագահ Մանվել Ղազարյանը: Չորս գյուղերում ընկերությունը գնել է հողատարածքներ եւ ստեղծել խաղողի այգիներ՝ Գնիշիկ, Աղավնաձոր, Գլաձոր եւ Գետափ: Գյուղերում մոտ 50 հեկտար տարածքի վրա աճեցնում են Արենի խաղողի տեսակը, որից էլ ստացվում է համանուն գինին: Գետափի գինու գործարանը տարեկան արտադրում է 300 հազար շիշ ինչպես «Արենի», այնպես էլ «Վերնաշեն», «Եղեգիս», «Գետափ» գինիներ, որոնց մի մասը՝ մոտ 20–25 տոկոսը, արտահանվում է Ռուսաստան, Ֆրանսիա, Մ. Նահանգներ, մերձբալթյան երկրներ: Գործարանն աշխատանքով է ապահովում մոտ 300 մարդու, որից 80-ը բուն գործարանում, մնացածը՝ այգիներում:

PHOTOLURE

Ռ. Քոչարյանի այցելության հաջորդ վայրը մարզի փոքր ձեռնարկություններից էր՝ Գետնատուն գինու արտադրամասը, որը ստեղծվել է 3 տարի առաջ: Այս ժամանակահատվածում այստեղ արտադրվող գինիներն արտահանվում են ԱՄՆ եւ Բալթյան երկրներ:

Մինչ Մալիշկա գյուղի ադամանդագործության ձեռնարկություն մեկնելը, նախագահի գլխավորած պատվիրակությունը եղավ գյուղը շրջանցող ճանապարհի հատվածներից մեկում, որտեղ ընթանում են շինարարական աշխատանքներ: Ադամանդագործական ձեռնարկությունում, որը պատկանում է DPA ընկերությանը, Ռ. Քոչարյանը շրջեց արտադրամասերում, ծանոթացավ արտադրական գործընթացին: Այստեղ աշխատում է 70 մարդ, որոնք ստանում են բավական բարձր՝ ամսական 70–80 հազար դրամ աշխատավարձ:

Ռ. Քոչարյանի այցելության վայրերից էր նաեւ Բերդի միավորումը: Այս գյուղատնտեսական ընկերությունը շուրջ 60 հեկտար բարձրադիր հողատարածքների վրա մշակում է խաղողի եւ պտղի այգիներ՝ ծիրան, նուշ, ընկույզ:

Հանրապետության նախագահն այցելեց նաեւ Վայքի զորամասերից մեկը, ծանոթացավ զինվորների եւ սպաների առօրյային:

Օրվա վերջում, արդեն Ջերմուկ քաղաքում, նախագահը մարզի ղեկավարների եւ գյուղապետների մասնակցությամբ անցկացրեց խորհրդակցություն:

Այսօր սպասվում է նախագահի այցը «Ջերմուկ գրուպ» ընկերություն, որից հետո նախատեսվում է այցի արդյունքներն ամփոփող մամուլի ասուլիս:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ռուսական օդուժը ռմբահարել է Պանկիսի, Իվրի եւ Իլթոյի կիրճերը, կան զոհեր

Սերգեյ Իվանով. «Ռուսաստանը, բնականաբար, այս ամենի հետ կապ չունի»

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Ընդդիմադիր «Ազգային ճակատի» առաջնորդ Նոդար Նաթաձեն երեկ հայտարարել է, թե Վրաստանի իշխանությունները ստեղծում են անհրաժեշտ պայմաններ, որ Ռուսաստանը ռմբահարի Վրաստանը: «Դեռ մեկ տարի առաջ Աբխազիայում սադրանք հրահրելու նպատակով իշխանություններն օգտագործեցին չեչեն գրոհայիններին: Շեւարդնաձեն անհրաժեշտ պայմաններ է ստեղծում, որ Պանկիսում պատերազմ սկսվի», ասել է Նաթաձեն:

Եթե վստահենք պաշտոնական Թբիլիսիի համառ պնդումներին, ապա երեկ վաղ առավոտյան սկսվել է վրաց-ռուսական պատերազմ, որը տեւել է 40 րոպե: Մոսկվայի հասցեին սպառնալից հայտարարություններ են արել վրաց հայտնի եւ անհայտ գրեթե բոլոր գործիչները: Սկսենք նախագահ Շեւարդնաձեից, որը բարիդրացիական հարաբերությունների մեջ է չեչեն ահաբեկիչների հետ: «Եթե այսպես շարունակվի, ապա Վրաստանը ստիպված կլինի դիմել բոլոր հնարավոր միջոցներին՝ վերջ տալու նմանօրինակ ռմբահարումներին»:

Տես ▸ էջ 5

PHOTOLURE

Հայաստանն ու Կուբան բարելավելու են առեւտրային հարաբերությունները

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Կուբան ցանկանում է բարելավել առեւտրային հարաբերությունները Հայաստանի հետ, ասել է Կուբայի արտաքին առեւտրի նախարար Ռաուլ դե լա Նուեզը՝ օգոստոսի 21-ին ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի հետ հանդիպումից հետո: Ինչպես տեղեկացնում է «Կարիբյան մեդիա կորպորեյշըն» գործակալությունը, Կուբայի արտաքին առեւտրի նախարարը նշել է, որ երկու երկրների տնտեսությունների բնութագիրը վերլուծելիս ակնհայտ է դառնում, որ երկրներն ունեն արտադրանքներ, որոնք փոխադարձ հետաքրքրություն են ներկայացնում:

Նույն աղբյուրը տեղեկացնում է, որ Կուբայի արտաքին առեւտրի նախարարն ու ՀՀ արտգործնախարարը ստորագրել են համագործակցության համաձայնագիր՝ առողջապահության բնագավառում: Իսկ երեկ Վ. Օսկանյանի գլխավորած պատվիրակությունը Կուբայից մեկնել է Մեքսիկա:

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Կայուն զարգացման հնարավորություններ

ՋԵՅՄՍ Դ. ՎՈՒԼՖԵՆՍՈՆ
Համաշխարհային բանկի նախագահ

Անցյալ տարվա գարնանը Մոնթերեյ քաղաքում կայացած ՄԱԿ-ի բարձր մակարդակի հանդիպումը աղքատ երկրներին դրդեց իրենց վրա վերցնել կառավարման համակարգի եւ վարվող քաղաքականության կատարելագործման խնդիրը՝ հարուստ երկրների կողմից ցուցաբերվող օգնության ծավալը մեծացնելու եւ իրենց առեւտրային շուկաները բացելու խոստման դիմաց: Բարձր մակարդակի հանդիպումը կայուն զարգացման խնդրով, որը տեղի կունենա Յոհաննեսբուրգում, մեզ խոսքից գործի անցնելու հնարավորություն է ընձեռում:

Ի՞նչ կարող է ակնկալել աշխարհը Յոհաննեսբուրգի հանդիպումից: Հավանաբար այս հարցի լավագույն պատասխանը գտնելու համար պետք է նայել ապագային եւ պատկերացնել՝ ինչպիսի աշխարհ է մեզ պետք ոչ միայն այսօր, այլ նաեւ մեր զավակների եւ մեր զավակների զավակների համար: Մի՞թե ավելի աղքատ երկիր մոլորակ, որի վրա կլինեն ավելի շատ քաղցած մարդիկ, ավելի փոփոխական կլիմա, նվազ քանակությամբ անտառներ, ավելի աղքատ կենսաբազմազանություն եւ ավելի շատ պրոբլեմներ, որոնք հանգեցնում են սոցիալական պայթյունների: Սա՞ է այն ժառանգությունը, որը մենք կթողնենք: Ըստ ՀԲ պատրաստած Համաշխարհային զարգացման նոր զեկույցի, առաջիկա 50 տարում Երկիր մոլորակի բնակչությունը կավելանա 50 տոկոսով եւ կհասնի 9 միլիարդ մարդու, իսկ համաշխարհային համախառն ներքին արտադրանքը կաճի 4 անգամ եւ կկազմի 140 տրիլիոն դոլար: Արտադրողական եւ սպառողական ներկայիս միտումները հաշվի առնելով՝ սոցիալական եւ էկոլոգիական ստրեսները սպառնում են խափանել զարգացմանն ուղղված գործողությունների պլանները եւ սպառնալիք են կենսամակարդակի համար, եթե մեր քաղաքականությունն ու ինստիտուտները չկատարելագործվեն:

Տես ▸ էջ 4

Ընթացիկ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունում

Տեղի է ունեցել ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության հերթական նիստը, որի ընթացքում ընդունվել է թիվ 32 շրջաբերականը՝ ուղղված կուսակցության շրջանակների եւ ակումբների վարչություններին: Փաստաթղթում սահմանված են ՀՌԱԿ XI պատգամավորական ժողովի պատգամավորների ընտրության քվոտաները: 20 ՀՌԱԿ անդամ ունեցող ակումբները ներկայացված են լինելու մեկ պատգամավորով: 20-ից ավելի կուսակցականներից բաղկացած կազմակերպություններն ըստ անդամության քանակի՝ ավելի մեծ թվով պատգամավորներով:

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը նպատակահարմար է գտել ակումբների ժողովները հրավիրել սեպտեմբերի 30-ից հոկտեմբերի 8-ը ժամանակամիջոցում:

Վարչությունը հաստատել է ՀՌԱԿ նոր կառույցների ձեւավորման ժամակարգը: Մինչեւ սեպտեմբերի 10-ը տեղի են ունենալու ՀՌԱԿ Երեւանի Կենտրոն, Մալաթիա-Սեբաստիա, Արաբկիր եւ Սյունիքի շրջանակների առաջին պատգամավորական ժողովները, նոր ակումբներ են ձեւավորվելու Շիրակի, Արագածոտնի, Տավուշի եւ Արմավիրի մարզերում:

Քննարկվել են ներքին քաղաքականությանն առնչվող հարցեր:

«Յունիբանկ». ընդլայնումն անհրաժեշտություն է

Հոկտեմբերի 11-ին կլրանա Հայաստանում «Յունիբանկի» գործունեության մեկ տարին: Այս կարճ ժամանակահատվածում էլ, սակայն, ձեռքբերումներն ակներեւ են: «Յունիբանկը» Հայաստանում առկա բոլոր բանկային ծառայություններից բացի հաճախորդներին առաջարկում է նաեւ ոլորտի նորագույն տեխնոլոգիաներ:

Այսօր «Յունիբանկի» հաճախորդների թիվն անցել է 1200-ից, կան միջոցներ ներգրավելու:

Բանկի այդպիսի մի խորհրդանշում եղավ երեկ, Վանաձորի եւ Գյումրու մասնաճյուղերին ավելացավ եւս մեկը՝ մայրաքաղաքի կենտրոնում: Բացման արարողությանը ներկա էր նաեւ Կենտրոնական բանկի նախագահ Տիգրան Սարգսյանը:

Վարդան Աթայանը քաղաքի կենտրոնում մասնաճյուղի բացումը բացատրում է հաճախորդների թվի աճով, դրամական փոխանցումների

ակտիվներն ավելացել են երկուսուկես անգամ, բանկը երկրում 5 միլիոն դոլարի վարկային ներդրում է կատարել: Նշենք նաեւ, որ «Յունիբանկի» միջոցով ամեն ամիս դրամական փոխանցումները Մոսկվայից անցնում են 4 մլն դոլարը:

Բանկի գործադիր տնօրեն Վարդան Աթայանի խոսքերով, թեեւ «Յունիբանկը» մեր երկրում արդեն կայացել է, նպատակներ կան ընդլայնելու, ավելի շատ ֆինանսական ծառայությունից օրական մոտ 300 մարդ է օգտվում, բանկի մայր գրասենյակում հերթեր էին գոյանում: Աբովյան 26 հասցեում գտնվող մասնաճյուղը թույլ կտա խուսափել հերթերից:

Այն կմատուցի առկա բոլոր բանկային ծառայությունները:

Սա բանկի երրորդ մասնաճյուղն է: Նախատեսվում է առաջիկայում եւս երկուսը բացել մարզերում:

Մ. Հ.

Վենետիկում վախճանվել է Հ. Գեւորգ վրդ. Պալյանը

Օգոստոսի 5-ին Վենետիկի Ս. Հովհաննես Պողոս հիվանդանոցում անբուժելի հիվանդությունից վախճանվել է Մխիթարյան միաբանության նախկին աբբահայր Հ. Գեւորգ վրդ. Պալյանը: Հանգուցյալի մարմինն ամփոփվել է Մայրավանքի գերեզմանատանը՝ Մխիթարյան հայրերի կողքին:

Լուսահոգի աբբահայրը ծնվել է 1937 թ. Տրիպոլիում (Լիբանան), Ս. Ղազար է ժամանել 1950 թ.: 1956 թ. հաճախել է Հռոմի Գրիգորյան միջազգային համալսարանը, 1962 թ. ձեռնադրվել քահանա դասընկերոջ՝ Հ. Հարություն Պզտիկյանի հետ՝ երջանկահիշատակ Աղաջանյան կարդինալի ձեռքով: Երկար տարիներ պաշտոնավարել է Մխիթարյան տարբեր կրթօջախներում (Վենետիկ, Բեյրութ, Հալեպ, Փարիզ, Բուենոս Այրես): 1991 թ. ընտրվել է Մխիթար աբբահոր հաջորդական՝ 11-րդ գահակալ՝ ստանձնելով Մխիթարյան միաբանության աբբայության պաշտոնը մինչեւ 1996 թ.: 1996 թ.-ից մինչեւ 2000 թ. հովվական գործունեություն է ծավալել Հայաստանի Տաշիրի շրջանում: Նվիրյալ եկեղեցական էր Հ. Գեւորգ վրդ. Պալյանը, որ օգնել է հազարավոր հավատացյալների՝ աջակցելով նրանց հոգեպես եւ նյութապես, սատարել է բազմաթիվ կարոտյալ ընտանիքների եւ որբ երեխաների:

Ակադեմիայում նշվեց Գարեգին Ա կաթողիկոսի ծննդյան 70-ամյակը

Օգոստոսի 23-ին ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի նիստերի դահլիճում տեղի ունեցավ հանդիսավոր նիստ՝ նվիրված երջանկահիշատակ Գարեգին Ա հայրապետի ծննդյան 70-ամյակին, որին ներկա էին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց հաթողիկոսը, ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանը, բարձրաստիճան հոգեւորականներ, գիտնականներ, մտավորականներ եւ հյուրեր:

Հանդիսավոր նիստն սկսվեց միասնական «Տերունական աղոթքով», որից հետո ողջույնի եւ բացման խոսքով ներկաներին դիմեց ակադեմիայի նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանը: Անդրադառնալով Լուսահոգի Հայրապետի, գիտնականի, մտավորականի, ազգի եւ եկեղեցու նվիրյալի անցած կյանքի ուղուն նա ասաց. «Կարճ ապրեց լուսահոգի վեհափառը, ընդամենը 67 տարի, բայց ապրեց եռուն եւ լեցուն, հայրենիքին, ազգին, Հայ առաքելական եկեղեցուն անհունորեն նվիրված մի մեծ եւ ուսանելի կյանք»: Նա նաեւ Գարեգին Բ հայրապետին հանձնեց լուսահոգի Գարեգին Ա կաթողիկոսին ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի պատվավոր ակադեմիկոսի կոչմանն արժանացնելու դիպլոմը: Այնուհետեւ զեկուցումներով հանդես եկան ԵՊՀ աստվածաբանական ֆակուլտետի դեկան Գերաշնորհ Տ. Շահե արք. Աճեմյանը՝ «Գարեգին Ա մեծ հոգեւորականը» թեմայով, Գերաշնորհ Տ. Մեսրոպ արք. Աշճյանը՝ «Գարեգին Ա ուսուցիչ դաստիարակը» թեմայով, ակադեմիկոս Վարազդատ Հարությունյանը, որն անդրադարձավ Վեհափառի կաթողիկոսության տարիներին նրա ծավալած շինարարական գործունեությանը, «Էջմիածին» ամսագրի գլխավոր խմբագիր Վարդան Դեւրիկյանը՝ «Ս. Էջմիածինը Գարեգին Առաջինի մտածումներում Ամենայն հայոց կաթողիկոսության շրջանում» թեմայով:

Վերջում ներկաներին իր օրհնության խոսքն ուղղեց Գարեգին Բ Ամենայն հայոց հայրապետը: «Գարեգին Ա հայրապետը մեծ եղավ իր ծառայության մեջ, քանզի մեծ էր նրա սերը Աստծո, իր ժողովրդի ու հայրենիքի, հայ եկեղեցու հանդեպ: Առ Աստված վստահությամբ իբրեւ քաջ հովիվ՝ նա հովվեց իր հոտը, առանց հոգնելու, առանց դադար առնելու, անձնդիր ծառայեց իր ժողովրդին եւ այդ ճանապարհով՝ մարդկությանն ու Աստծուն», նշեց Վեհափառ հայրապետը:

Նիստն ավարտվեց «Հայր մերով» եւ Վեհափառի «Պահպանիչով»:

Ռուսաստանին փոխանցվող Հայաստանի ձեռնարկությունները Արա Աբրահամյա՞նն է կառավարելու

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Նեզավիսիմայա գազետայի» օգոստոսի 21-ի համարում տպագրած իր ծավալուն հոդվածում Տատյանա Ռուբլյովան պնդում է, թե Ռուսաստանի կառավարությունը մտադիր է պարտքի փոխարեն Ռուսաստանին փոխանցվող հայաստանյան ձեռնարկությունները հանձնել Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանի հավատարմագրային կառավարմանը: Նշելով, որ խոսքը 101 մլն ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժողությամբ ձեռնարկությունների մասին է, Ռուբլյովան այս մտադրությունը համեմատում է Պանամայի ջրանցքի կառուցման հսկայածավալ ծրագրի հետ: Նա նշում է, թե կառավարման համակարգերի ռուսաստանյան գործակալության նախկին նախագահ Վլադիմիր Սիմոնովը նամակ էր հղել Ռուսաստանի տնտեսական զարգացման նախարարություն՝ հայաստանյան ձեռնարկությունները Արա Աբրահամյանի գլխավորած «Սոգլասիե» փակ բաժնետիրական ընկերության հավատարմագրային կառավարմանը հանձնելու առաջարկով: Սիմոնովը, ըստ հոդվածագրի, իր նամակում պնդում է, թե այդ գործարքը դրական քաղաքական արձագանք կառաջացնի Հայաստանում եւ կպահովի Հայաստանի կառավարության ու խորհրդարանի աջակցությունը ՌՀՄ-ին: Ռուբլյովան հոդվածում հարց է տալիս, թե ինչու է Ռուսաստանի ղեկավարությունը մտադիր փաստորեն նվիրել իրեն հասանելիք ձեռնարկությունները մասնավոր անձի, որը ռուսահայության առաջնորդն է եւ քաղաքական լուրջ հավակնություններ ունի, ընդհուպ Հայաստանի նախագահի ընտրությունների ընթացքի վրա ազդելը: Ինչպես հաղորդում է «Ազատություն» ռադիոկայանը, հոդվածում թափանցիկ ակնարկ կա Արա Աբրահամյանի գործելաոճի մասին. իբր թե, վստահ լինելով, որ հայաստանյան ձեռնարկությունները արդեն իր ձեռքն են անցել, նա բանակցություններ է սկսել դրանց հետագա ճակատագրի շուրջ իր վաղեմի գործընկերոջ՝ զենք ու զինամթերք արտադրող ֆրանսիական «Թոմսոն» ընկերության հետ, ինչպես նաեւ խոստացել է վճարել ձեռնարկությունների հաշիվների արտագերատեսչական ստուգման աուդիտի համար, բայց հետո, ինչպես ասվում է հոդվածում, չի կատարել իր խոստումը եւ հիմա ստուգում կատարող փորձագետներին վճարում է ռուսաստանյան «ՌԱՕ ԵԷՍ» ընկերությունը:

«Նաիրիտում» այրվել է 2 տոննա լաք-էտինոլ

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Օգոստոսի 21-ին «Նաիրիտ 1»-ի քիմիական հեղուկների պահպանման հասուկ արտադրամասում տեղի ունեցած հրդեհի ժամանակ, որը տեւել է 20 րոպե, այրվել է բետոնե տարողությունների մեջ պահվող մոտ 2 տոննա լաք-էտինոլ: Գործարանի գլխավոր ինժեներ Գեորգի Մաշուրյանը նշեց, որ միջադեպը որեւէ բնապահպանական կամ նյութական վնաս չի հասցրել: Այս կապակցությամբ աղբբեջանական մամուլի եւ մասնագետների անհանգստությունը Գ.Մաշուրյանը որակեց անտեղի եւ չարդարացված: Ըստ նրա, հարեւան երկրների համար նման խնդիր չի կարող առաջանալ, քանի որ անգամ ամենավտանգավոր վթարի դեպքում (օրինակ՝ կապված քլորի հետ), գազերը կարող են տարածվել գործարանից 1 կմ-ից ոչ ավելի տարածքի վրա:

Գործարանի գլխավոր ինժեների պարզաբանմամբ, լաք-էտինոլը առաջանում է ացետիլենից քլորոպրեն ստանալիս եւ պարունակում է տոլոլ: Երկար պահպանվելու ընթացքում տոլոլը ցնդում է, իսկ չոր մնացորդը, որ շատ արագ բռնկվող է, կարող է նաեւ ինքնաբռնկվել: Գ. Մաշուրյանը հայտնեց, որ լաք-էտինոլը նախկինում պաշտպանության նախարարությունն օգտագործում էր նավաշինությունում՝ սուզանավերը եւ նավերի ստորջրյա մասերը ներկելու նպատակով: Սակայն ներկայումս նախարարությունը դրա պահանջը չունի, եւ աշխատանքներ են տարվում նոր գնորդներ փնտրելու ուղղությամբ:

Գ. Մաշուրյանը հայտնեց, որ հրդեհի պատճառները ուսումնասիրվում են:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն
/ հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Տեղական

Հայագիտական կենտրոն՝ գործո՞ղ, թե՞ սպասվող

Հայագիտությունը խորհրդային տարիներին առանձնահատուկ ուշադրության է արժանացել հատկապես Երեւանի պետական համալսարանում, որտեղ հավատարմորեն պահպանվել են գիտական դարավոր ավանդույթները: Համալսարանի ռեկտոր Մկրտիչ Ներսիսյանի ջանքերով եւ նախաձեռնությամբ 1969 թ. միավորվեցին հայագիտական մանր օղակները, եւ ԽՍՀՄ լուսավ. նախարարության որոշմամբ ստեղծվեց հայագիտական հետազոտությունների միջբուհական լաբորատորիա (հայագիտական կենտրոն), որը կոչված էր համախմբելու տարբեր ամբիոններում ցրված հայագիտական ուժերը, կատարելու հայոց պատմության եւ մշակույթի համակողմանի եւ համատեղ ուսումնասիրություններ, հայագիտության հարցերը քննարկելու համաշխարհային քաղաքակրթության եւ ժողովուրդների փոխհարաբերությունների համապատկերում: Այդ տարիներին կենտրոնը մեծ գործունեություն ծավալեց՝ հիմք դնելով «Հայ մշակույթի նշանավոր գործիչները» մատենաշարի, հայ մատենագրության հուշարձանների եւ հայագիտական կարեւորագույն աշխատությունների հրատարակմանը, թարգմանչական արվեստի զարգացմանը, համամիութենական գիտաժողովների անցկացմանը՝ դառնալով գիտական կարեւոր եւ պատվելի օջախ:

Վերջին տասնամյակում գիտական ողջ համակարգի փլուզումը հիմնովին խախտեց նաեւ հայագիտության զարգացման հիմքերը: Այսօր համալսարանի հայագիտական կենտրոնը դուրս է մնացել կառավարության եւ հասարակության ուշադրությունից, եւ նրա գոյության մասին գրեթե չի խոսվում: Ավելին՝ շեշտվում է հայագիտական կենտրոն ստեղծելու անհրաժեշտությունը՝ անտեսելով արդեն եղածը:

Կենտրոնի ներկայիս աշխատանքների մասին տեղեկանալու նպատակով «Ազգը» զրուցեց կենտրոնի վարիչ, բանասիրության դոկտոր Արշակ Մադոյանի հետ: «Հայագիտական կենտրոնն այսօր միակ գիտական օջախն է, որտեղ ուսումնասիրվում են հայ-բասկյան լեզվական առնչությունները: Անցած 10 տարիների ընթացքում այս թեմայի աշխատողները հրատարակել են «Արաքս» հայ-բասկյան հանդեսը, կատարել բազմաթիվ ուսումնասիրություններ ու թարգմանություններ: Դժբախտաբար, այս տարի գիտության եւ կրթության նախարարության մասնագիտական հանձնաժողովը չկարողացավ ճիշտ կողմնորոշվել եւ գնահատել թեման, որի հետեւանքով այն մերժվեց: Թվում է, թե ուշադրության կենտրոնում եղել են ակադեմիկոսների եւ դոկտորների թեմաները: Հանձնաժողովը պարտավոր էր աստիճաններից եւ կոչումներից ավելի հաշվի առնել թեմայի կարեւորությունն ու ուսումնասիրողների կարողությունը: Ցավոք, այդպես չեղավ: Մեծ դժվարություններ ունենք հրատարակության հարցում: Իտալիայի կառավարության հովանավորությամբ միայն հրատարակեցինք մի քանի գիրք, այդ թվում՝ Վահան Սարգսյանի «Բասկերենի համառոտ քերականությունը» եւ «Բասկերեն-հայերեն» բառարանը: Այս խնդրում մեզ օգնում է հիմնականում «Գալուստ Գյուլբենկյան» հիմնադրամը, որի օգնությամբ հրատարակել ենք Յոզեֆ Կարստի «Կիլիկյան հայերենի քերականությունը» (թարգմ.՝ Դմիտրի Սլիվնյակ): Թաթիկ Հակոբյանի, Ստեփան Մելիք-Բախշյանի եւ Հովհաննես Բարսեղյանի կազմած «Հայաստանի եւ հարակից շրջանների տեղանունների բառարան» 5 հատորյակի հրատարակությունն այս տարի արժանացավ պետական մրցանակի: Պետական հովանավորությամբ հայ ժողովուրդը վերջապես ունեցավ Ֆրիտյոֆ Նանսենի «Խաբված ժողովուրդ» գիրքը (թարգմ.՝ Էվելինա Մակարյան): Ցավով պիտի նշեմ, որ այն ընդունվեց անհասկանալի լռությամբ, մամուլում բնավ չեղան արձագանքներ: Մեզանում այլեւս չկա նախկին ոգեւորությունը նոր եւ արժեքավոր գրքերի լույսընծայման առիթով:

Կենտրոնում ուսումնասիրվում է հայոց շարժումների լեզուն: Բանասիրության դոկտոր Երջանիկ Գեւորգյանը կազմել է հայոց շարժումների լեզվի բառարան, որը մինչ այսօր անտիպ է: Ի դեպ, նման բառարաններ շատ քիչ լեզուներ ունեն:

Կենտրոնի պատմաբանասիրական խումբը զբաղվում է հայոց պատմության եւ մշակույթի հարցերով: Գրական կապերի խմբի գործունեությունը գնալով նեղանում է, քանի որ ֆինանսական դժվարությունների պատճառով այսօր արդեն հայ-ռուսական գրական կապերի խումբ գոյություն չունի, իսկ հայ-վրացական եւ հայ-ֆրանսիական կապերով զբաղված են ընդամենը մեկական գիտաշխատողներ: Խորհրդային տարիներին մեզ մոտ գրվել եւ պաշտպանվել են 4 դոկտորական եւ բազմաթիվ թեկնածուական աշխատանքներ: Նոր համակարգի բերած թեմատիկ ֆինանսավորումը քանդեց գիտության հիմքերը եւ անժխտելիորեն ապացուցեց նախկին բազային ֆինանսավորման արդյունավետությունը: Էապես փոխվեցին արժեքները եւ որոշ դեպքերում անձնական շահախնդրությունը վեր դասվեց գիտության շահերից:

Անցած տարվա օգոստոսին գիտության եւ տեխնոլոգիաների հիմնադրամի օժանդակությամբ անցկացրինք «Քաղաքակրթությունների երկխոսություն» միջազգային գիտաժողովը, իսկ այս տարվա մայիսին «Հայ օգնություն» միության օժանդակությամբ Ջավախքում կազմակերպեցինք առաջին հայագիտական գիտաժողովը: Լեփ-լեցուն դահլիճում լսվեցին ընդհանուր հայագիտական եւ Ջավախքի պատմությանն առնչվող հարցեր: Գիտաժողովի նյութերն ամփոփվեցին «Կեռն-2002» ժողովածուի մեջ», պատմեց կենտրոնի վարիչը:

Իսկ ՀՀ ԱԺ գիտության, կրթության, մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի մշտական հանձնաժողովն այս տարվա մայիսին առաջին անգամ անցկացրեց «Հայագիտության եւ հայոց լեզվի խնդիրները» թեմայով խորհրդարանական լսումներ (**«Ազգ»**, 24 մայիսի, 2002 թ.): Արվեցին մի շարք առաջարկություններ, որոնց թվում նախատեսվում է հայագիտության զարգացման ծրագիր եւ հիմնադրամ ստեղծելուց հետո պետական հովանավորությամբ հիմնել հայագիտական կենտրոն, որը կզբաղվի հայոց ծագումնաբանության համակողմանի ուսումնասիրման, հայոց պատմության խեղաթյուրումների սրբագրման, հայագիտական ժառանգության հաշվառման եւ պահպանման հարցերով: Առայժմ առաջարկությունների փաթեթը սոսկ թղթի վրա է, իսկ թե ի՞նչ ընթացք կստանա՝ կանդրադառնանք առաջիկայում: Այնուամենայնիվ, արժե խորհել տարիների ընթացքում ձեռք բերածը պահպանելու եւ ընդլայնելու մասին:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳ

Համազեկուցողները հանդիպեցին ոճրագործներին

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի մոնիտորինգի հանձնաժողովի համազեկուցողներ Ի. Բելահորսկան եւ Է. Ցասկերնիան երեկ առավոտյան հանդիպել են հոկտեմբերի 27-ի գործով ամբաստանյալներ Նաիրի եւ Կարեն Հունանյանների հետ: Նախորդ օրը, զոհերի հարազատների հետ հանդիպման ժամանակ, համազեկուցողները նշել էին, որ մտադրություն չունեն ոճրագործների հետ հանդիպելու:

ԱԺ արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահ, ԵԽԽՎ Հայաստանի պատվիրակության ղեկավար Հովհաննես Հովհաննիսյանը, անդրադառնալով այդ հարցին, նշեց, որ նախապես որեւէ հանդիպում ծրագրված չի եղել՝ ոչ հոկտեմբերի 27-ի զոհերի հարազատների, ոչ էլ հանցագործների հետ, առավել եւս, որ այդ հանդիպումներն այն խնդիրների մեջ չեն մտնում, որոնց վերաբերյալ մոնիտորինգ է իրականացվում: Սակայն զոհերի հարազատների հետ կազմակերպված հանդիպումից հետո, որպես մոնիտորինգի հանձնաժողովի ներկայացուցիչներ, ըստ Հովհ. Հովհաննիսյանի, նրանք չէին կարող հավասարակշռությունը չպահպանել, եւ հակառակ կողմի հետ հանդիպում չունենալ: «Եթե չլիներ առաջին հանդիպումը, ապա նրանք չէին հանդիպի նաեւ ոճրագործների հետ, քանի որ հստակ պայմանավորվել էին, որ հանցագործների հետ հանդիպում չէր լինի», նշեց Հովհ. Հովհաննիսյանը:

Ինչ վերաբերում է հանցագործների հետ հանդիպման մանրամասներին, ապա Հովհ. Հովհաննիսյանը նկատեց, որ մոնիտորինգի հանձնաժողովի համազեկուցողների հանդիպումները խորհրդապահական են:

Ցավակցություն

Երեւանի քաղաքապետարանի աշխատակազմը խորապես ցավակցում է Երեւանի քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանին սիրելի հոր՝

ՆԻԿՈԼԱՅ ՍԱՐԳՍԻ ՆԱԶԱՐՅԱՆԻ

մահվան կապակցությամբ:

Հոգեհանգիստը կկայանա օգոստոսի 24-ին, ժամը 18:00-ին, Եղբայրության 3, բն. 12-ում: Հուղարկավորությունը՝ օգոստոսի 25-ին, ժամը 14:00-ին:

«Ազգը» վշտակցում է պրն Ռ. Նազարյանին

Ապրանքատեսակների անվանումներ՝ երբեմն անհեթեթության հասնող

Անվանակոչում. կարեւոր է՞, թե՞ ոչ: Որեւէ ծնող պատահական անուն կընտրի՞ իր նորածնի համար: Անվանակոչությունը երբեմն օրեր է տեւում, ընտանիքի անդամներով խորհրդի են նստում, մինչեւ իսկ վեճեր են լինում, անհամաձայնություններ: Անհաջող անվանակոչության դեպքում տարիներ անց դժգոհ անվանակոչյալը հաճախ բազմաթիվ խոչընդոտներ է հաղթահարում անվանափոխության համար: Կան դեպքեր էլ, երբ «տառապում» են իրենց անվան համար՝ հոգեբանական բարդույթներ ունենում՝ հաճախ հեգնանքի կամ ծաղրանքի արժանանալով հասակակիցներից: Այնպես որ անուն դնելն էլ պատասխանատու գործ է: Երբեմն այս երեւույթը մեզանում մոդայիկ մի բան է դառնում, ինչպես հագուստի կամ սանրվածքի նորաձեւությունը: Եթե տարածվում է մի անուն, 10-ից 7-ը կրում է դա:

Սա անձնանունների պարագայում:

Ապրանքատեսակների անվանումն էլ այսօր պակաս կարեւոր չէ, որակը, դիզայնը, փաթեթավորումը, ներկայացնելու եղանակը, ամեն մանրուք ազդում է գնորդի վրա: Ընտրության լայն հնարավորության դեպքում ավելի բծախնդիր ես դառնում: Իսկ ինչ գովազդին է վերաբերում, այն ավելի ազդեցիկ է, եթե խոսքը կարճ է, հստակ եւ դիպուկ: Ճաշակով գովազդի մասին է խոսքը, մանավանդ անվերջ կրկնվելու դեպքում՝ գլուխ չցավեցնող: Իսկ մեր հեռուստատեսային, հատկապես ալկոհոլային խմիչքների

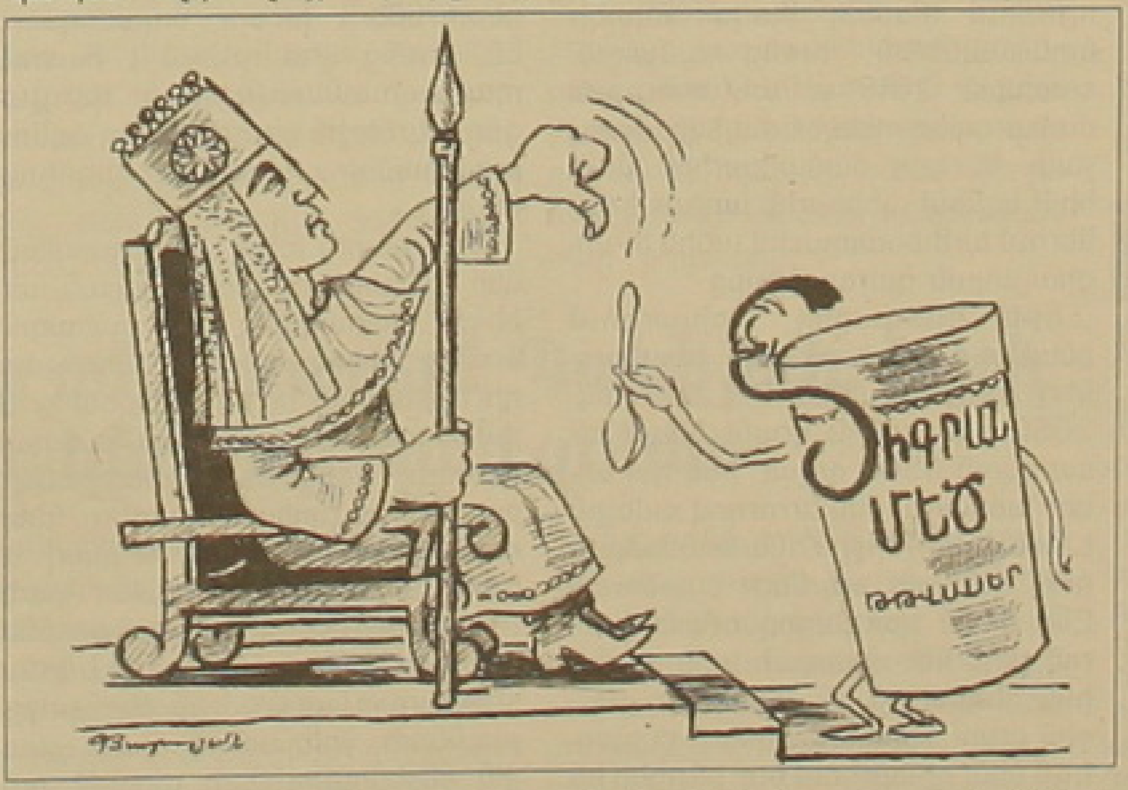

գովազդները առնվազն տարակուսանք են առաջացնում՝ երկար-բարակ օղիները, գինիներն ու հանքային ջրերը գովազդող հայրենաշունչ տեքստերով: Լեռների գլխով անցած հողմերի շառաչյունի, վայրկյանի պես անցնող դարերի իմաստնության, ցորյանի հասած արտերի ծփանքի, հայկական շատ զուլալ երկնքի եւ մեր հավերժ լինելիությամբ տոգորված, ազգային-հայրենասիրական բովանդակությամբ ու պաթոսով արտասանվող խոսքերով պիտի ներշնչվես ու գնաս խանութ գնելու օղիներ, արեւահամ գինիներ, հանքային ջրեր կամ ասենք... «Տիգրան Մեծ» մածուն: Ի դեպ, այս մածունների մասին: Ամեն օր լսում ենք կաթնամթերքի «կայսերապաշտական» գովազդները, ապա վաճառքում հանդիպում «Տիգրան Մեծ» կաթնաշոռ, թթվասեր, կամ ասենք «Նոյ» մակարոն: Սիրում ենք, չէ՞, հպարտանալ մեր փառահեղ անցյալով՝ ծովից ծով Հայաստան, Տիգրան Մեծի հզոր թագավորություն: Բայց պատկերացնո՞ւմ եք «Պետրոս I», «Լյուդովիկոս XIV» կեֆիր կամ յոգուրտ: Մածնի կամ մակարոնի որակի կամ վաճառքի վրա «Տիգրան Մեծ» անվանումը ազդեցություն կունենա՞: Կասկածում եմ: Մեկ էլ ու Տիգրան արքան շրջեր ու տեսներ՝ ինչպես են պատվում իրեն «արժանի» հետնորդները:

«Աշտարակ կաթ» պաղպաղակներից մեկի թղթի վրա (ընկույզի միջուկով, շոկոլադով պատված) կարդում ես՝ ջնարակված: Բառարանային նիրհող բառ՝ արխայիկ նշանակությամբ. հոմանիշային արժեքներով՝ ջրեղված, վերնիծված, փայլեցված (Ա. Սուքիասյան «Հայոց լեզվի հոմանիշների բառարան»):

Ջնարակ-1. Որոշ ծառերից հոսող սպիտակ-դեղնավուն ռետինային խեժ: 2. Ապակենման ծուլվածք (սովորաբար այդ խեժից պատրաստվող), որով պատում, ծուլում են խեցեգործական առարկաները, վերնիծ, ապակեներկ (Էդ. Աղայան, «Արդի հայերենի բացատրական բառարան»):

Զարմանում ես՝ պաղպաղակի ի՞նչն է ջնարակված, եթե հոմանիշային արժեքով վերցնենք փայլեցված բառը, այդ ինչո՞վ է փայլեցված՝ շոկոլադո՞վ: Եվ վերջապես, բառերն էլ իրենց գործածման տեղերն ունեն: Ամեն բառ չէ, որ ամեն տեղ կարելի է կիրառել, բառարանից վերցնել ու շրջանառու դարձնել հատկապես խոսքի կենցաղային մակարդակներում: Ծիծաղելի չդառնանք: Սա բառի մասին չիմացությո՞ւն է, թե՞ անհաջող գովազդի միջոց:

Մանրուքներ են, ուշադրության անարժան, շատերը կասեն: Բայց ամեն ինչ տեղին գործածության մեջ է ճիշտ ընկալելի, արդյունավետ, ազդեցիկ եւ վերջապես շահավետ: Իսկ թե ինչու որոշ ապրանքների պիտակների վրա հայերեն տառերն իսպառ բացակայում են, սա առանձին քննարկման թեմա է: Ինչ է, կխախտվի՞ բարձրաճաշակ ձեւավորումը, թե՞ հայերեն գիրն է անվայել:

Մեկ ուրիշ հարց է պիտակների, գովազդային պաստառների եւ ավտոմեքենաների վրա տպյալ ապրանքն արտադրող իրավաբանական անձի տեսակի նշումը կամ առհասարակ հապավումային արտահայտությունը՝ ՍՊԸ, ՓԲԸ, ԲԲԸ, ԹՏԽՏ ԲԲԸ: Սպառողի ինչի՞ն է պետք, թե դու ՍՊԸ ե՞ս, թե՞ այլ բան: Դրանք կարելի է գրել պաշտոնաթղթերի վրա կամ պիտակի հետեւի մասում՝ շատ մանր տառերով:

Մեկ այլ հիվանդություն է ապրանքների պիտակների վրա Made in Republic of Armenia կամ Product of Republic of Armenia գրելը: Made in Armenia-ն բավարար չէ՞: Տեսե՞լ եք երբեւէ, օրինակ, ֆրանսիական որեւէ ապրանք, որի վրա գրված լինի Republique Francaise: Կարիք կա՞ հանրապետություն բառը նշել:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ԱԶԳ

Տնտեսություն

ԼՂՀ

Թվերը՝ իրավիճակի հայելի

ԼՂՀ ազգային վիճակագրական ծառայությունը հրապարակել է հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակի տվյալները 2002 թ. առաջին կիսամյակում:

Ըստ ԱՎԾ տեղեկագրության, ԼՂՀ համախառն ներքին արդյունքը հունվար-հունիս ամիսներին կազմել է 9832.1 մլն դրամ՝ 7.1 տոկոսով գերազանցելով նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի մակարդակը: Այդ թվածն ապահովվել է ապրանքների ու ներմուծման զուտ հարկերի, նյութական եւ ոչ նյութական արտադրության ոլորտների հաշվին:

Արդյունաբերության բնագավառում, նշված ժամանակում, փաստացի գներով հանրապետությունում թողարկվել է 3301.8 մլն դրամի արդյունաբերական արտադրանք, իրացվել՝ 3359.2 մլն դրամի պատրաստի արտադրանք: 2000 թ. հունվար-հունիս ամիսների համեմատ արդյունաբերական արտադրանքի ֆիզիկական ծավալի եւ իրացման ինդեքսները կազմել են, համապատասխանաբար, 120.3 եւ 124.3 տոկոս: Ավելացել է նաեւ արդյունաբերա-արտադրական անձնակազմի միջին ցուցակային թվաքանակը՝ 2884 մարդ:

Իբրեւ նոր արտադրություններ սկսվել է թռչնամսի ու պոլիէթիլենային խողովակների արտադրությունը, իսկ ադամանդների վերամշակումը զգալիորեն ընդլայնվել է:

Գյուղատնտեսության ոլորտում համախառն արտադրանքը կիսամյակի ընթացքում, փաստացի գներով, կազմել է 3482.0 մլն դրամ: Թվածն այստեղ համեմատաբար համեստ է՝ 1.1 տոկոս: Համախառն արտադրանքի 77.1 տոկոսը կազմում է անասնապահությունը, 22.9 տոկոսը՝ բուսաբուծությունը: Գյուղմթերքների արտադրության ծանրակշիռ բաժինը պատկանում է կաթի արտադրությանը (52.3 տոկոս), իսկ նվազագույնը՝ ձվի (9.1 տոկոս):

Շինարարության բնագավառում եւս աճի տեմպերը համեստ են. հունվար-հունիս ամիսներին Արցախում իրականացվել է 2314.2 մլն դրամի կապիտալ շինարարություն (104.1 տոկոս): Աշխատանքների այդ ծավալն ապահովվել է կազմակերպությունների, բնակչության, օտարերկրյա ներդնողների, մարդասիրական օգնության միջոցների հաշվին: Միեւնույն ժամանակ, 37.6 տոկոսով կամ 405.7 մլն դրամով նվազել է պետբյուջեի միջոցներով իրականացված շինաշխատանքների ծավալը, իսկ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի միջոցների հաշվին շինարարական աշխատանքների ծավալը կրճատվել է 43.8 տոկոսով (197.4 մլն դրամ):

Շոշափելի են ձեռքբերումները կապի ոլորտում: Կիսամյակում կապի ձեռնարկությունների գործունեությունից ստացված գումարը, փաստացի գներով (ներառյալ ԱԱՀ-ն), կազմել է 376.9 մլն դրամ եւ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ աճել է 31.9 տոկոսով: Հիմնական հեռախոսային ապարատների թիվն աճել է 2410-ով (17.0 տոկոս) եւ կազմել 16593 միավոր: Անցած վեց ամսվա տվյալներով, բջջային ցանցի ապարատների թիվը ԼՂՀ-ում կազմել է 520 հատ, տաքսոֆոնների քանակը՝ 11 միավոր եւ ինտերնետ ցանցի բաժանորդների թիվը՝ 44:

Զբաղվածության առումով թվածը մեծ չէ՝ 3.7 տոկոս: Տնտեսության տարբեր ճյուղերում զբաղվածների (վարձու աշխատողների) միջին ցուցակային թվաքանակը հունվար-հունիս ամիսներին կազմել է 27184 մարդ:

Տնտեսությունում զբաղված մեկ աշխատողի միջին ամսական անվանական աշխատավարձը 29.326 դրամ է, որը նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ ավել է 1092 դրամով:

Աճել են նաեւ բնակչության դրամական եկամուտները եւ ծախսերը, համապատասխանաբար, 8.3 եւ 13.6 տոկոսով: Դրամական եկամուտներում առկա է գրեթե բոլոր եկամտատեսակների աճ:

Համախմբված բյուջեի եկամուտները եւ պաշտոնական տրանսֆերտները 2002 թ. վեց ամսվա կտրվածքով կազմել են 1473.8 մլն դրամ՝ 10.3 տոկոս համեմատական թվածով: Դրա 76.4 տոկոսը պետական եւ համայնքային բյուջեների եկամուտներն են, իսկ 23.6 տոկոսը՝ կենսաթոշակային հիմնադրամի:

Համախմբված բյուջեի ծախսերը հունվար-հունիս ամիսներին կազմել են 5180.8 մլն դրամ՝ 4.3 տոկոս համեմատական թվածով:

Պետբյուջեի ցուցանիշները 2002 թ. առաջին կիսամյակում այսպիսի տեսքեր ունեն: Բյուջեի մուտքերը, նախորդ տարվա նույն ժամանակամիջոցի համեմատ 20.5 տոկոսով աճելով, կազմել են 5505.9 մլն դրամ, իսկ ծախսերը՝ 4727.0 մլն դրամ՝ համեմատական ցուցանիշը հասցնելով 6.3 տոկոս աճի:

Առեւտրային բանկերի վարկային ներդրումները (դրամով եւ տարադրամով) կազմել են 3562.8 մլն դրամ: Վարկային ներդրումների 20.9 տոկոսը հուլիսի 1-ի դրությամբ իրականացվել է արդյունաբերությունում, 27.6-ը՝ գյուղատնտեսությունում, 18.4-ը՝ շինարարությունում, 9.3-ը՝ առեւտրում եւ 23.8 տոկոսը՝ այլ ճյուղերում:

Արտաքին ապրանքաշրջանառության ծավալը կազմել է 15071.2 մլն դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ աճելով 72.7 տոկոսով: Առավելապես ավելացել է արտահանումը՝ 3.7 անգամ: Աճի նման բարձր մակարդակը, համաձայն ԱՎԾ տեղեկագրության, բացատրվում է վերաարտահանմամբ:

Քիչ այլ է վիճակը ժողովրդագրության ոլորտում: Թեպետ տարեսկզբի համեմատ ԼՂՀ բնակչության թվաքանակը ավելացել է 0.8 հազարով (0.6 տոկոս), սակայն նախորդ տարվա առաջին կիսամյակի համեմատ նոր ծնունդների թիվը նվազել է 125-ով (11.0 տոկոս): Բնակչության բնական հավելաճը 2001 թ. հունվար-հունիս ամիսների համեմատ նվազել է 216 մարդով: Այդուհանդերձ, ընթացիկ տարվա առաջին կիսամյակում բնական հավելաճը դրական է՝ 359 մարդ:

ԼՂՀ եկողների ու հանրապետությունից մեկնողների թվաքանակի հարաբերակցությունը հետեւյալն է՝ 848 եւ 375 մարդ: Մեխանիկական հավելաճը կազմել է 473 մարդ, որը համեմատելի ժամանակահատվածում նվազել է 42.5 տոկոսով:

2002 թ. հունվար-հունիսին ԼՂՀ-ում ծնված 1012 երեխայից՝ ընտանիքում երրորդ կամ հաջորդ հանդիսացող 285 երեխայի համար բացվել են 271600 ԱՄՆ դոլարի չափով ավանդներ: Ի համեմատություն՝ 2001 թ. նույն ժամանակաշրջանում նման կարգավիճակի 334 երեխայի համար բացվել էին 301500 ԱՄՆ դոլարի չափով ավանդներ:

Իրավական ոլորտում, ըստ տեղեկագրության, պատկերը առաջին կիսամյակում այսպիսին է:

Գրանցվել է 347 հանցադեպ (1.5 տոկոսով ավելի), որոնց մեջ քրեական հանցագործության տեսակարար կշիռը կազմում է 64.3 տոկոս: Մեկ դեպքով նվազել են շարժակազմի հետ կապված պատահարները՝ 14 դեպք:

Գրանցվել է վարչական իրավախախտումների 1032 դեպք, որոնց առնչությամբ որոշում է կայացվել 981 անձանց նկատմամբ:

Դատական ակտերի բոլոր կատարողական վարույթներով բռնագանձման ենթակա գումարները կազմել են 4470.9 մլն դրամ, որից վերականգնվել է 279.3 մլն դրամը, նշվում է ԼՂՀ ազգային վիճակագրական ծառայության տեղեկագրության մեջ:

ՎԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Կայուն զարգացման հնարավորություններ

Սկիզբը էջ 1

Անհրաժեշտ է, որ զարգացման ոլորտի քաղաքականությունն ավելի շատ ուղղված լինի մեր անտառների, ձկնորսական արհեստի եւ գյուղատնտեսական դաշտավայրերի պահպանմանը, ինչպես նաեւ դրանց արտադրողականության բարձրացմանը, եթե աղքատ երկրները պատրաստ են դառնում կրճատել հավասարության մեջ առաջացած ճեղքվածքը, որն առաջացել է վերջին 50 տարում: Սխալ քաղաքականությունն ու թույլ կառավարման համակարգը դարձան էկոլոգիական ճգնաժամի, եկամուտների անհավասարության, որոշ երկրներում սոցիալական պայթյունների պատճառներից մեկը, որոնք հաճախ բերում էին խոր աղքատության, անկարգությունների կամ փախստականների երեւան գալուն, որոնք փախչում էին քաղցից ու քաղաքացիական պատերազմներից:

Եթե մենք այլ ճանապարհ չընտրենք, մեր ապագան մեզ համար ոչ մի լավ բան չի կանխորոշի: 2050 թ. ածխաթթու գազի տարեկան արտանետումներն աշխարհում կավելանան ավելի քան 3 անգամ, այն դեպքում, երբ 9 միլիարդ մարդ, այսինքն 3 միլիարդով ավելի, քան Երկիր մոլորակի ներկայիս բնակչությունն է, հիմնականում զարգացող երկրների բնակիչները, օգտվելու են մոլորակի ջրերից՝ խորացնելով առանց այդ էլ սուր ջրային ռեսուրսների ճգնաժամային վիճակը: Մինչդեռ պարենի պահանջարկը կավելանա ավելի քան երկու անգամ, իսկ դա մռայլ հեռանկար է Աֆրիկայի համար, որտեղ ներկա պահին սննդամթերքի արտադրության աճի մակարդակը հետ է մնում բնակչության աճի տեմպերից: Եվ այս ամենը կատարվում է աշխարհում, որտեղ բոլոր տեսակի թռչունների 12 տոկոսը եւ կաթնասունների մեկ չորրորդը ոչնչացման եզրին են: Երկիր մոլորակի վրա 1.3 միլիարդ մարդ արդեն ապրում է անընդհատ քայքայման ենթակա հողերի վրա՝ ջրային կամ ճահճային տարածքներում, անտառներում, հողերի վրա, որոնք արդեն ի վիճակի չեն ապահովել նրանց գոյությունը:

2050 թ. պատմության մեջ առաջին անգամ քաղաքային բնակչությունը կգերազանցի գյուղական բնակչությանը: Առանց պլանավորման որակի բարելավման ներգաղթը եւ բնակչության խմբային տեղաշարժերը կարող են հանգեցնել նոր սոցիալական պայթյունի եւ առանց այն էլ սուղ ռեսուրսների համար հուսահատ մրցակցության:

Սակայն այդ միտումները մեր առաջ հնարավորություններ կբացեն այն դեպքում, եթե համաշխարհային լիդերներն ու քաղաքական գործիչները Յոհաննեսբուրգի հանդիպմանը համաձայնություն ունենան պարտավորություններ ստանձնելու եւ դրանք իրականացնելու՝ առաջիկա 10-15 տարում համարձակ քայլեր ձեռնարկելու այս խնդիրների լուծման ուղղությամբ: Հիմնական ֆոնդերն ու ենթակառուցվածքները, այսինքն կացարանները, խանութները, ֆաբրիկաները, ճանապարհները, էներգամատակարարման եւ ջրամատակարարման համակարգերը, որոնք կպահանջվեն աճող բնակչության համար առաջիկա 10 տարում, դեռեւս չկան: Շնորհիվ ստանդարտների բարձրացման, արդյունավետության եւ առավել հիմնավորված որոշումների կարելի է ստեղծել համապատասխան ենթակառուցվածքներ առանց հասարակությանն ու շրջակա միջավայրը լրացուցիչ ստրեսների ենթարկելու: Նույն ձեւով բնակչության աճի դանդաղեցման դեպքում տնտեսական աճն ավելի կնպաստի աղքատության մակարդակի իջեցմանը եւ մեկ շնչին ընկնող եկամտի մակարդակի բարձրացմանը՝ պայմանով, որ առաջիկա մի քանի տասնամյակներում զարգացումը կազմակերպվի այնպես, որ չվնասվեն բնական ռեսուրսները, որոնք ընկած են աճի հիմքում, եւ չխաթարվի այնպիսի կարեւորագույն սոցիալական արժեք, ինչպիսին վստահությունն է:

Մենք պետք է ձգտենք զարգացման ոլորտում հասնել հազարամյակի նպատակներին, որոնց համապատասխան 2015 թ. աղքատության մակարդակը պետք է կրճատվի կիսով չափ, եւ այդ ճանապարհին մենք հիմք կդնենք աշխարհի աղքատ երկրներում արժանապատիվ աճին եւ սոցիալական զարգացմանը:

Եթե զարգացող աշխարհում բնակչության տարեկան եկամուտները միջինը աճեն 3.3 տոկոսով, 2050 թվականին դրանք կկազմեն տարեկան 6300 դոլար, իսկ դա այսօր համարյա մեկ երրորդով ավելին է, քան բարձր/միջին եկամտամակարդակ ունեցող երկրների եկամուտը: Ընդ որում զարգացող երկրների որոշ լիդերներ այսպիսի աճն արդեն իսկ համարում են չափավոր: Վերջին երկու տասնամյակների ընթացքում մենք դիտարկում ենք ինչպես են Արեւելյան Ասիայի շատ երկրներում ամեն տարի եկամուտներն աճում միջինը մոտավորապես երկու անգամ ավելի արագ:

Ի՞նչ կարող է սա նշանակել սովորական մարդկանց համար: Կարելի էր բավարարել նրանց հիմնական մարդկային, բնակարանային, սննդի, հագուստի պահանջները դրա համար միջոցներ գտնելով: Աղքատ երկրներում կյանքի տեւողությունը կաճեր մինչեւ 72 տարեկան: Այսօր ամենացածր եկամուտ ունեցող երկրներում կյանքի տեւողությունը 58 տարի է: Կտրուկ կնվազեր երեխաների քանակը, որոնք մեռնում են 5 տարեկանում, իսկ գրաճանաչ բնակչության քանակը կաճեր մինչեւ մոտավորապես 95 տոկոս:

Իհարկե, այսպիսի կտրուկ տնտեսական աճը կբերի պոտենցիալ հսկայական ռիսկի առաջացմանը շրջակա միջավայրի համար, եւ այդպիսի ռիսկն առավել մեծ է զարգացող երկրներում: Նկատի ունենալով, որ հարուստ ազգերը մեր ընդհանուր ռեսուրսների խոշոր սպառողներն են, նրանց վրա դրվում է հատուկ պատասխանատվություն զարգացող երկրներին ցուցաբերվող օգնության համար՝ այս ռիսկերը չեզոքացնելիս:

Մենք բոլորս պետք է պաշտպանենք մեր անտառները, ձկնորսական արհեստը չափազանց մեծ շահագործումից: Պետք է կանգնեցնենք բնահողի քայքայումը եւ ապահովենք ջրային ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործումը: Մենք պետք է պաշտպանենք բազմազան էկոհամակարգերը, քանի որ դրանք են ընկած մեր երկրների եւ հասարակությունների համար կարեւոր ապրանքների եւ ծառայությունների հոսքի հիմքում: Մենք պետք է կրճատենք արդյունաբերական ձեռնարկությունների, մեքենաների, նաեւ տնային տնտեսությունների արտանետումները: Ահա թե ինչու կայուն զարգացման ապահովման խնդիրը պետք է իրագործվի տեղերում՝ առանձին երկրի եւ ողջ մոլորակի մասշտաբով:

Զարգացող երկրները պետք է պաշտպանեն իրենց ռեսուրսները ղեկավարելու համար անհրաժեշտ ժողովրդավարությունը, թափանցիկությունը: Հարուստ երկրները պետք է մեծացնեն օգնության ծավալները, սատարեն պարտքերի նվազեցմանը, բացեն սեփական շուկաները զարգացող երկրների արտահանողների համար, նաեւ օժանդակեն տեխնոլոգիաների փոխանցմանը, որոնք անհրաժեշտ են հիվանդությունների կանխարգելման, եւ հատկապես գյուղատնտեսության բնագավառում էներգաէֆեկտիվության եւ արտադրողականության աճի համար:

Քաղաքացիական հասարակությունը այդ ընթացքում կարող է ներկայացնել տարբեր խմբերի կարծիքներ եւ անկախ հսկողություն իրականացնել պետական, մասնավոր եւ ոչ կառավարական կազմակերպությունների գործունեության վրա: Սոցիալապես պատասխանատու մասնավոր հատվածը, որը սատարվում է արդյունավետ գործող կառավարության կողմից, պետք է խթաններ ստեղծի ձեռնարկությունների համար նաեւ սոցիալական եւ էկոլոգիական նպատակներ իրականացնելու համար, իսկ միջազգային հանրության անդամները պետք է համատեղ լուծեն այնպիսի գլոբալ հարցեր, ինչպիսիք են կլիմայական փոփոխությունների ու կենսաբազմազանության խնդիրները:

Եթե մենք խելամտորեն պաշտպանենք մեր կենսականորեն անհրաժեշտ ռեսուրսները, ամենից առաջ շրջակա միջավայրն ու սոցիալական կայունությունը, այդ դեպքում կհասնենք աճի այն տեմպերին, որոնք անհրաժեշտ են աղքատության մակարդակի իջեցման համար՝ ապահովելով այս գործընթացի կայունությունը:

Մեր կողմից անմտություն կլինի զարգացման ոլորտում 2015-ին բարեհաջող հասնել հազարամյակի նպատակներին՝ շարունակելով համար ապրել քաղաքներում, ուր կտիրի քաոսը, նախկինի նման ունենալ շրջակա միջավայրի աղտոտման, ջրային ռեսուրսների եւ մեր կյանքի համար անհրաժեշտ վարելահողերի կրճատման խնդիրներ:

ԱԶԳ

Միջազգային

Երկար տարիներ պրոֆ. Բեռնարդ Լյուիսը ներկայացել է որպես անաչառ գիտնական հատկապես Թուրքիայի եւ իսլամի պատմության բնագավառներում: Իրականում նա համառորեն փորձել է ծածկել թուրքերի բոլոր վատ արարքները սկսած օսմանյան ժամանակներից մինչեւ մեր օրերը: 1995 թ.-ին ֆրանսիական մի դատարան մեղավոր ճանաչեց նրան Հայոց ցեղասպանությունը ժխտելու մեջ:

Բայց Լյուիսը միշտ չէ, որ ժխտել է հայոց եղեռնը: 1961 թ.-ին հրատարակած իր «Արդի Թուրքիայի առաջացումը» գրքում նա ընդունում է «1915-ի ահավոր ողջակիզումը (հոլոքոստ բառն է օգտագործել--Հ. Ս.), որի ընթացքում մեկուկես միլիոն հայեր սպանվեցին»: Տարիներ անց, անհայտ պատճառներով, նա կտրուկ շրջադարձ կատարեց եւ սկսեց պնդել, որ այդ ժամանակաշրջանի դեպքերը ցեղասպանություն որակել չի կարելի: Նա իր դիրքորոշումը պատճառաբանել է իբր հայտնաբերած նոր փաստաթղթերի ուսումնասիրությամբ: Դոկտ. Իսրայել Չառնիի հարցին, թե ի՞նչ նոր փաստաթղթեր են դրանք, նա այդպես էլ երբեք չի պատասխանել: Նրա մտափոխությունը, ուրեմն, կարելի է եզրակացնել, ոչ մի կապ չի ունեցել փաստաթղթերի հետ:

Այս շրջադարձային դիրքորոշման հետեւանքով թուրքերն ու նրանց համախոհ ընկերները չափազանց բարձր են գնահատում Լյուիսին: Նրան մրցանակներ են շնորհել Թուրքիան եւ Իսրայելը: Անաչառ գիտնականի ցարդ չարաշահված համակրանքները հօդս ցնդեցին, երբ անցյալ ամիս Կոլումբիա համալսարանի անգլերենի ականավոր պրոֆեսոր Էդուարդ Սաիդը դիմակազերծեց նրան «Հարպերզ մագազինում» գրախոսելով նրա «Ի՞նչը չստացվեց: Արեւմտյան ազդեցությունն ու միջինարեւելյան հակազդեցությունը» վերջին գիրքը:

«Անընդհատ իրեն կրկնող» բրիտանացի գիտնական որակելով Լյուիսին, Սաիդը գրում է, որ նա «քառասուն տարի առաջ հռչակվեց որպես արդի Թուրքիայի մասնագետ, բայց 70-ականների կեսերին, Միացյալ Նահանգներում հաստատվելուց անմիջապես հետո, զորակոչվեց որպես «սառը պատերազմի մարտիկ» եւ սկսեց իր ավանդական արեւելագիտական մտամարզանքների շրջագիծը ընդլայնել այնպիսի ոլորտներում, որոնց անմիջական նպատակն էր իսլամի եւ արաբների գաղափարական ուրվագիծը ներկայացնել Մ. Նահանգների արտաքին քաղաքականությանը հատուկ գաղութարարական եւ սիոնիստական դիրքորոշումների տեսակետից»: Ապա շարունակում է. «Պրինստոնում իր բնակարանի բարձունքից (Լյուիսն այժմ 90-ին մոտ թոշակառու է) նա մնում է նույն անհողդողդ անձնավորությունը, եւ թվում է, նոր գաղափարներն ու հետազոտությունները ոչ մի ազդեցություն չեն թողնում նրա վրա, չնայած նրա գրությունները վարկաբեկված են եւ անտեսվում են միջինարեւելյան տարածաշրջանի մասնագետների մեծամասնության կողմից»:

«Կեղծ մասնագետ» որակելով Լյուիսին, պրոֆ. Սաիդն այնուհետեւ նրա նոր գիրքը «չքացահայտված աղբ» է անվանում, նշելով. «Իրականում դա մտավոր եւ հոգեւոր աղետ է, զուրկ մահմեդականության մասին անմիջական փորձառությունից: Նրա բոլոր աղբյուրները եւ բացատրությունները, բացառությամբ մեկ-երկուսի, թուրքական են: Նույնիսկ ուսանողներին չի թույլատրվում գրել նման ոճով»:

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼ

Կոլումբիա համալսարանի գիտնականը դիմակազերծում է թուրքամետ Բեռնարդ Լյուիսին

Նման գրախոսականից հետո հավանաբար չափազանց դժվար է լինելու թուրքական քարոզարշավով զբաղվող անձնավորություններին օգտագործել Լյուիսի գրությունները որպես հավաստի աղբյուր՝ ժխտելու Հայոց ցեղասպանությունը:

Այսպիսով, պրոֆ. Սաիդի շնորհիվ ցեղասպանությունը ժխտողներից մեկն էլ դիմակազերծվեց եւ կորցրեց իր «գիտնականի» համբավը:

ՀԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆՅԱՆ

«Կալիֆոռնիա կուրիեր»

«ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՀԱՎԵԼԱՎՃԱՐ»

Հակաիրաքյան պատերազմը կարժենա 50-100 մլրդ դոլար

Ամերիկացի փորձագետների կանխատեսումների համաձայն, հակաիրաքյան պատերազմի ծախսերը կկազմեն 50-100 մլրդ դոլար, ըստ որում հնարավոր չի լինի հույս դնել ԱՄՆ-ի դաշնակիցների էական աջակցության վրա: Ամերիկյան ABC հեռուստաընկերության հաղորդման համաձայն, առաջիկա պատերազմը 1991 թ. հակաիրաքյան պատերազմից զգալիորեն տարբեր կլինի, քանի որ այն ժամանակ հակաիրաքյան կոալիցիան ֆինանսապես օգնել էր ԱՄՆ-ին՝ հոգալով ծախսերի մեծ մասը:

ABC-ի տվյալներով, 1991 թ. պատերազմի ծախսերը կազմել են 61 մլրդ դոլար, որի 80 տոկոսն ապահովել են ԱՄՆ-ի դաշնակիցները, գլխավորապես Սաուդյան Արաբիան: Մինչդեռ այս անգամ «ամեն ինչի համար վճարելու են ամերիկացի հարկատուները»: Բրուքինգսի հետազոտական հաստատության փորձագետ Մայքլ Օ'Հենլոնն ընդգծում է, որ ամերիկացիներն այս անգամ ստիպված կլինեն ոչ միայն կռվել եւ զոհեր տալ, այլեւ հոգալ պատերազմական ծախսերի 80-90 տոկոսը:

Փորձագետները նշում են, որ պատերազմի հետեւանքով նավթը «ժամանակավորապես կթանկանա», եւ մեկ բարել նավթի գինը կպահպանվի մոտ 30 դոլարի սահմաններում: Սակայն քիչ հավանական է 1973 թ. նավթային բեռնարգելքի կրկնությունը, երբ Սաուդյան Արաբիան եւ նավթ արտահանող մյուս երկրները հրաժարվել էին առեւտուր անել ԱՄՆ-ի հետ:

Միաժամանակ տնտեսագետներից որեւէ մեկը չի ժխտում, որ հակաիրաքյան նոր պատերազմի սանձազերծումը կարող է կասեցնել ԱՄՆ-ի տնտեսական աճը: Առանց այդ էլ վերջերս Ուոլ Սթրիթի սակարաններն անընդհատ տագնապի եւ վայրիվերումների մեջ են ֆինանսական մի շարք սկանդալների պատճառով:

Նավթը դարձյալ թանկացել է

Պատճառն ԱՄՆ-ում նավթի ռազմավարական պաշարների աճն է

Վերջին օրերին նավթի համաշխարհային շուկայում գների աճ է արձանագրվել: Մեկ բարել նավթի գինն ընդհուպ մոտեցել է 30 դոլարի սահմանագծին: «Լիբերասիոն» թերթի տվյալներով, չորեքշաբթի օրը Նյու Յորքի փոխանակային շուկայում կնքվել է պայմանագիր, ըստ որի «West Texas Intermediate» ընկերության նավթի մեկ բարելը հոկտեմբերին վաճառվելու է 29,24 դոլարով: Թանկացումն անցյալ շաբաթվա համեմատ կազմում է 1,6 տոկոս: Եղավ մի պահ, երբ Նյու Յորքում նավթի գները հասան 29,62 դոլարի:

Լոնդոնի բորսայում իրականացված գործարքի համաձայն, հոկտեմբերին Հյուսիսային ծովի «Բրենտ» տեսակի նավթի մեկ բարելը վաճառվելու է 27,41 դոլարով: Մասնագետներից շատերը նավթի հերթական թանկացումը բացատրում են իրաքաամերիկյան հարաբերությունների լարվածությամբ կամ այսպես կոչված «պատերազմի հավելավճարով»: Բայց իրական պատճառն ԱՄՆ-ում նավթի ռազմավարական պաշարների աճն է վերջին տասնօրյակում: Նավթի ամերիկյան ինստիտուտը երեքշաբթի օրն արձանագրեց, որ նախորդ շաբաթվա ընթացքում այդ պաշարներն ավելացել են 6,6 մլն բարելով: Մինչդեռ դրանից առաջ նույն պաշարները նվազել էին 9,3 մլն բարելով, որի հետեւանքով նավթային ընկերությունները վաճառքի էին հանել մեծ քանակությամբ անմշակ նավթ:

Իզմիրում Հրեական թանգարան կառուցելու իրական դրդապատճառները

«Թըրքիշ դեյլի նյուս» օրաթերթի օգոստոսի 21-ի համարը տեղեկացնում է, որ հրեական մի թանգարան է կառուցվելու Իզմիրի Հավրա փողոցում «Կեմերալթի բազար» կոչվող պատմական վայրում: Այս մասին հաղորդել է Թուրքիայի մշակույթի նախարարը, նշելով, որ այդ վայրը միշտ օտարերկրացի զբոսաշրջիկների մեծ ուշադրությանն է արժանացել:

«Մենք պարտական ենք ինչպես Թուրքիայում, այնպես էլ ամբողջ աշխարհում ապրող հրեաներին: Չպետք է մոռանանք, որ երբ մեզ հաջողվում է ստիպել Միացյալ Նահանգների կառավարությանը միջոցներ ձեռք առնել հայերի դեմ եւ կանխել ամերիկահայերի լայնածավալ ջանքերը, ապա Ամերիկայում հրեական քարոզչության շնորհիվ է միայն: Նրանք Թուրքիային պաշտպանում են ամբողջ հոգով ու սրտով: Նրանք 500 տարի վճարում են իրենց հավասարության պարտքը թուրքերին: Ուստի մենք եւս պարտավոր ենք փոխադարձաբար նույն զգացումները տածել նրանց հանդեպ», ասել է մշակույթի նախարար Սուատ Սաղլայանը:

Իզմիրի հրեական համայնքի նախագահ Մորիս Բենունյան շեշտել է հատկապես թանգարանի կարեւորությունը որպես հավատի, ուխտագնացության վայրի: «Թանգարանը մեր 500-ամյա միասնականության խորհրդանիշն է լինելու: Սինագոգ հաճախողների թիվն ավելանում է, եւ մարդիկ ի վիճակի են լինելու տեսնելու այս պատմական վայրը», ասել է նա: Թանգարանին կից նախատեսվում է ստեղծել նաեւ գրադարան եւ էգեյան տարածաշրջանում ապրած հրեաների դամբարանների սրբատեղի:

Ռուսական օդուժը ռմբահարել է Պանկիսի, Իվրի եւ Իլթոյի կիրճերը, կան զոհեր

Սկիզբը էջ 1

Չմռանը, երբ ռուսները ռմբահարեցին Պանկիսի անմարդաբնակ տարածքները, Շեւարդնաձեն սպառնաց, թե Վրաստանն ի վիճակի չէ ցած բերել ռուսական բոլոր ինքնաթիռները, բայց մի քանիսը կարող է: Երեկ Շեւարդնաձեն Թբիլիսիում լրագրողներին ասաց հետեւյալը. «Վրաստանն ունի հակաօդային պաշտպանության միջոցներ, բայց մենք չենք ցանկացել եւ չենք ցանկանում դրանք գործադրել, քանզի դա չի համապատասխանում եղբայրական եւ հարեւան երկու ժողովուրդների շահերին»: Այսինքն՝ վրացիները կարող են գցել ռուսական ինքնաթիռները, բայց այդ քայլին չեն դիմում: Հիմա լսենք, թե ինչ հայտարարություն է արել պաշտպանության նախարար Դավիթ Թեւզաձեն. «Վրաստանը չունի հակաօդային պաշտպանության միջոցներ, որոնցով հնարավոր լիներ մեծ բարձրության վրա խփել նպատակակետին: Ռուսական կործանիչները ռմբահարել են 8 կմ բարձրությունից»: Ըստ Ինտերֆաքսի, վրաց պաշտոնյաները նշում են, որ ռմբահարել են ռուսական 4 կամ 10 կործանիչներ, զոհվել է երեք մարդ, յոթը ծանր վիճակով տեղափոխվել է հիվանդանոց:

ՌԴ պաշտպանության նախարար Սերգեյ Իվանովը, համաձայն «Նովոստի» գործակալության, հայտարարել է. «Սա առաջին դեպքը չէ, երբ վրացի պաշտոնատարները նման հայտարարություն են անում: Ռուսաստանը, բնականաբար, այս ամենի հետ կապ չունի»:

Վրաստանի պետանվտանգության նախարար Վալերի Խաբուրձանիան հերթական անգամ նշել է, թե Պանկիսի կիրճը վերահսկվում է, եւ այնտեղ գրոհայիններ չկան, իսկ ահա վրացական «Ռուսթավի-2» հեռուստաընկերությունը, վկայակոչելով Պանկիսի կիրճի հովիվներին, հաղորդում է, որ 500 հոգանոց չեչենական ջոկատը Ռուսլան Գելաեւի գլխավորությամբ շարժվում է դեպի ռուս-վրացական սահմանի չեչենական հատվածը:

Երեկ Վրաստանի ԱԳՆ-ն ՌԴ ԱԳՆ է ուղարկել նոտա եւ մի նամակ՝ պահանջելով վերսկսել երկրի տարածքից Բաթումի եւ Ախալքալաքի ռուսական ռազմակայանների դուրսբերման բանակցությունները:

ՀԱՄԱՌՈՏ

ԱՄՆ-ում մտահոգված են միջուկային թափոնների պաշտպանությամբ

Բանեցված միջուկային վառելիքի պահեստարանների վրա ահաբեկիչների հնարավոր հարձակումը կարող է հանգեցնել հրդեհի, որն անհնար կլինի մարել: Այդ հրդեհը նաեւ կուղեկցվի ճառագայթմամբ, գտնում են ԱՄՆ էներգետիկայի դեպարտամենտի մասնագետները: Ամերիկացի փորձագետների այդ պնդումը հիմնված է 1997 թ. անցկացված հետազոտության տվյալների վրա, որոնց համաձայն հիշյալ հրդեհը կարող է հանգեցնել մոտ 480 քառ. կմ տարածքի ռադիոակտիվ վարակման: «Անտիատոմ. ռու» էլեկտրոնային սայթը մեջբերում է ամերիկյան «Էքսելոն» միջուկային ընկերության ղեկավարներից մեկի՝ Ջեկ Սկոլդսի կարծիքը, ըստ որի անհնար է երաշխավորել, թե միջուկային թափոնների պահեստարանները կդիմանան, օրինակ, «Բոինգ-767» օդանավի անկմանը: Ներկայումս ԱՄՆ-ի տարածքում սփռված միջուկային թափոնների 31 պահեստարաններում պահվում է մոտ 45 հազար տոննա թափոն:

Մեծ Բրիտանիայում կան վարորդական հազարավոր կեղծ վկայականներ

Անօրինական կերպով Մեծ Բրիտանիայի տարածքում հայտնված օտարերկրացի հազարավոր գաղթականներ վարորդական կեղծ վկայականներ են օգտագործում այդ երկրում մնալու նպատակով, որտեղ վարորդական վկայականն անձը հաստատող փաստաթուղթ է համարվում: Այդ մասին տեղեկացնում է «Autoexpress» պարբերականը, մանրամասնելով, որ Մեծ Բրիտանիայում օգտագործվող մոտ 4000 կեղծ վկայականները տարածել է լոնդոնյան ֆիրմաներից մեկը, վաճառելով հատը 450 ֆունտ ստեռլինգով: Վարորդական կեղծ վկայականների վրա գրված է, թե դրանք իբր թողարկված են ՄԱԿ-ին առընթեր վարորդների միջազգային ընկերակցության կողմից:

Պ. Ք.

Կինո

Այս տարի Աստղ Եղոյանի հետ մեկտեղ Կաննի միջազգային կինոփառատոնին մասնակցում էր եւ ֆրանսահայ ռեժիսոր Ռոբեր Կետիկյանը: Ճիշտ է, 1997-ին նրա «Մարիուս եւ Ժաննեթ» ֆիլմն արժանացել է փառատոնի «Հատուկ հայացք» ծրագրի մրցանակին, բայց անվանի արվեստագետն առաջին անգամ էր դառնում Կաննի գլխավոր մրցութային ծրագրի մասնակիցը: Փարիզում հրատարակվող «Նուվել դ'Արմենի» հանդեսն այս ուշագրավ առիթով հարցազրույց է տպագրել Կետիկյանի հետ: Ներկայացնում ենք այդ հարցազրույցը մասնակի կրճատումներով:

Ռոբեր Կետիկյան. «Իմ ֆիլմերը քարեր են»

– «Մարի-Ժոն եւ նրա երկու սերը» ֆիլմով դուք ներկայացնում էիք Ֆրանսիան Կաննի փառատոնում: Մեծ մրցությունը ծանր բեռ չէ՞:

– Ոչ, ոչ: Մի հինգ-վեց տարի առաջ այդ բեռն ավելի զգալի կլիներ: Իսկ այսօր ես որոշակի միջազգային ճանաչման եմ հասել: Ինձ բնորոշ խորին համեստությամբ պիտի խոստովանեմ, որ այդպես է:

– Ձեր մասնակցությունը պաշտոնական մրցութային ծրագրին տեղիք տվեց ոմանց քննադատությանը, թե դա ձեր տեղը չէ: Այդ արձագանքը ձեզ հանկարծակիի՞ բերեց:

– Ոչ, ես բնավ չզարմացա...

– Ի՞նչ կպատասխանեք ընդդիմախոսներին:

– Ձանձրացնեմ ձեզ: Ես միշտ ձգտել եմ, որ իմ գործերը զգացմունքի եւ բանականության սահմանագծին լինեն, խստապահանջ, կտրուկ հեղինակային կինոյի եւ հանրամատչելի կինեմատոգրաֆի միջեւ: Դա բխում է իմ կրթությունից, կենսագրությունից, համեստ ծագումից եւ քաղաքական համոզմունքներից: Ըստ իս, արվեստագետները նրանք են, ովքեր միջամտում են ամեն ինչին եւ պարտավոր են իրադարձությունների մասին խոսել սրությամբ ու խելամտորեն՝ դիմելով շատ-շատերին: Ինքն իրեն հարգող ամեն մի մտավորական ձգտում է դիմել հնարավորին չափ մեծաթիվ մարդկանց:

– Մեկուսի ստեղծագործելը...

– ... Ինձ համար ոչինչ չարժե: Ես նույնիսկ ստույգ գիտեմ, թե ինչու են ոմանք դրան կառչած: Ի՞նչ ասեմ, արդեն հոգնել եմ նրանցից:

– Ինչո՞ւ են նրանք այդպես քննադատաբար տրամադրված:

– Բարձրակարգության նկատառումներով: Ինձ հանդիմանում են ժողովրդական տեսանկյունից նայելու համար: Ֆիլմում, օրինակ, հնչում են Ֆրանս Գալի, «Աֆրոդիտս Չայլդի», Մանու Չաոյի երգերը... Դե ինչ, ես պնդում եմ, թե այն հույզերը, որոնք համակում են քարտուղարուհուն այս երգերը լսելիս, ոչ պակաս լիովին համարժեք են Մոնտեւերդիի գիտակի հույզերին, երբ նա սմոքինգով գնում է եկեղեցում հոգեւոր երաժշտության համերգ լսելու: Իհարկե, Մոնտեւերդիի լսողները չեն հանդուրժում իմ մատնանշած համարժեքությունը: Ինձ վաստակողներն իրենց զգում են մշակութային փաստի մասին դատելու արտոնյալ իրավունքից զրկված... Իսկ ես ինձ այսօր դնում եմ ճիշտ տեղում. միջազգային ասպարեզում ճանաչված եմ քննադատների կողմից, «Նյու Յորք թայմսն» ինձ երկու էջ է հատկացնում, Ավստրալիայում վերջին ֆիլմս գլխավորում է ցուցակը, իսկ նախորդը՝ վերջին տասնամյակում ստեղծված լավագույն կինոնկարներից մեկը: Այս պարագայում ամենեւին հոգ չէ, թե երբ սմոքինգավոր պինգվին Մոնտեւերդիին Ֆրանս Գալից լավն են համարում: Ըստ էության, մենք նույն աշխարհից չենք: Ես չեմ ուզում կապ ունենալ այդ մարդկանց հետ:

– Դուք զարմացա՞ք փառատոնի ծրագրում ընտրվելով:

– Ոչ: Իմ կարծիքով, դա օրինաչափ էր: Մեկ անգամ եւս խորին համեստությամբ նշեմ. այն ճանաչման տեսակետից, որին հասել եմ աշխատանքս հղկելով, ընտրվելու հանգամանքն ինձ բնական է թվում: Ես նույնիսկ համարում եմ, (եթե ամեն ինչ մինչեւ վերջ ասեմ, որովհետեւ երկար լեզու ունեմ եւ շատ եմ սիրում մարտահրավեր նետել), որ իմ «Հավիտյանս հավիտենից» ֆիլմը պիտի ընտրվեր դեռ 1995-ին: Այն ժամանակ դա կօգներ նոր ֆիլմերիս ֆինանսավորմանը: Իսկ այսօր՝ ընտրվել եմ, թե չէ...

– Բայց ոչ դուք, ոչ էլ մի ուրիշը ֆրանսիական ընտրանուց մրցանակ չստացավ...

– Ես ամենեւին նեղացած չեմ: 800 ֆիլմից 20-ն էր ընտրվել, եւ ես այդ թվում էի: Կանն գնալը մրցանակ է ինքնին: Իսկ պարգեւ ստանալը երկրորդական բան է: Մի ուրիշ անգամ կլինի:

– Ձեր ֆիլմը պատմում է մի կնոջ մասին, որը երկատված է երկու սիրո միջեւ: Ի՞նչն է դրա մեջ ինքնակենսագրական:

– Ինչ էլ որ անեմ, ինքնակենսագրական է, ես խոսում եմ այն ամենի մասին, ինչ առնչվում է ինձ կամ մերձավորներիս: Ես համոզված եմ, որ միասիրությունը՝ որպես բացարձակ արժեք, գոյություն չունի: Իհարկե, կարելի է միաժամանակ երկու մարդու սիրել, բայց ոչ հավասարապես: Ահա թե ինչի մասին էի ուզում պատմել: Սա գրեթե ընդհանրացված պատմություն է, որ հարեւանցիորեն կարող է պատահել կամ պատահում է բոլորի հետ... Հոգեվիճակի եւ մտայնության առումով՝ խոսքը ռոմանտիկ արարքի մասին է, որը նման է հեղափոխական ժեստի: Մերժվում է աշխարհը, ինչպես որ կա: Բայց եթե համընդհանուր տեսակետից դա հեղափոխական ժեստ է ընկալվում, ռոմանտիկ դիտանկյունից դառնում է անհատական: Մարի-Ժոն հոգու խորքում գուցեեւ ձգտում է ուտոպիայի: Նա երազում է, թե այդ ուտոպիան կգործի: Ամուսինը, ճշմարտությունն իմանալով, իրեն սքանչելի է պահում: Նա, իհարկե, խանդի եւ մենաշնորհության դասական վիճակում չէ: Ընդհակառակը, ուզում է որոշակիացնել երկու սիրո այդ ուտոպիան, փորձում է ինչ-որ կերպ որեւէ բան փոխել, բայց ոչինչ չի ստացվում: Դա նրան չի հաջողվում:

– Դուք Արիան Ասկարիդի հերոսուհուն ստիպում եք ասել. «Խաբելն ինչ-որ մեկի հետ քնելը չէ, դա զգացմունքների խնդիր է...»:

– Երկխոսությունների այդ հատվածը ինձ շատ է հուզում: Փաստորեն Արիանը, այսինքն՝ Մարի-Ժոն, այնքան է սիրում իր տարփածուին, որ հոգու խորքում ուզում է պատմել նրա մասին իր մյուս սիրուն՝ ամուսնուն, որովհետեւ գործելը, մտածելը, խոսելը նույնպես նշանակում են վերապրել: Նա ասում է ամուսնուն. «Ինձ թվում է, թե քեզ խաբում եմ...», քանի որ այդ մարդու հետ ապրած համատեղ կյանքի քսան տարիներին թերեւս պատմել է իր հետ կատարված ամեն ինչ: Դա, անկասկած, այն մարդն է, որն ամենից շատ է նրան լսել եւ ամենից լավ է հասկանում: Բայց Մարի-Ժոն ոչինչ չի կարողանում ասել. խաբեության զգացումը պահված է լռության մեջ, ոչ թե մարմիններում:

– Այդ խոսքերի հետեւում դո՞ւք եք:

– Այո: Ինձ համար խաբեությունը՝ բառիս բուրժուական իմաստով, քննության չի դիմանում: Իմ կարծիքով, ինչ-որ մեկին խաբելը մտովին մոլորեցնելն է, ստելը՝ լռության տալով, ամեն ինչ թաքցնելը: Ամուսնական անհավատարմությունը՝ դասական պատկերացումներով, ինձ այլեւս չի գրավում:

– Ըստ ձեզ, հանդիսատեսն ի՞նչ տպավորություն պիտի ստանա ֆիլմից:

– Որ մարդկությունը հրաշալի է: Որ մարդու վիճակն ու սահմանագիծն անցնելու մշտական ցանկությունը շարունակում են մնալ բացառիկ: Ես ուզում եմ մարդկանց տալ գեղեցիկի, ազնվության, վեհության այն զգացումը, որ նրանք անտեսում են իրենց մեջ: Իմ երեք կերպարներն էլ այնպիսի պահվածք ունեն, որը սովորական չէ նման իրադրության մեջ: Նրանք հասու են տառապանքին եւ այդ վիճակի նշանակալիությանը:

– Այսօր ինչպե՞ս կբնութագրեիք ձեր կինոն:

– Գաղափարական, մարդկային, շահագրգիռ... Իմ միակ ցանկությունն է յուրովի մասնակցել համատեղ ապրելու իրողությանը: Իմ ֆիլմերը խոսելու տեղիք են տալիս: Դրանք քարեր են՝ ընդհանուր բանավեճին, կյանքում գործի դնելու համար:

– Այս տարի Կաննում երկու հայի անուններ կային ազդագրերին: Դուք ձեզ համարո՞ւմ եք համայնքի ձայնափող:

– Ես կարծիքով, ինչ էլ որ անես, ձայնափող ես: Ասելիք ունեցող բոլոր արվեստագետներն էլ հանդես են գալիս այն մարդկանց անունից, ովքեր ձեւավորել են, նախորդել իրենց: Այսօր, երբ իմ անունը խորհրդանշական է, եւ ես պատասխանատու եմ այդ առումով, դա բեռ չէ, այլ շատ գեղեցիկ բան, որ ես կրում եմ ամբողջովին եւ ազնվությամբ: Եթե նեղվեմ ինչ-որ պատճառով, կասեմ, բայց ինձ բնական թվում է, որ կապիտալ ներդրումն իր տեղը զիջի Հայաստանի հետ համագործակցության՝ մի փոքր էլ կինոյի միջոցով: Ես ֆիլմերիս պատճենները տարել եմ այնտեղ:

Ռոբեր Կետիկյանը (աջից) նկարահանումների պահին

– Անցյալ տարի դուք առաջին անգամ եղաք Երեւանում: Ի՞նչ տպավորություն ստացաք:

– Վերադառնալու, այնտեղի կամ այստեղի մարդկանց հանդիպելու ցանկություն: Ես մտածում եմ, օրինակ, իմ երկու բարեկամների մասին, որոնք տարիներ շարունակ պահում են Երեւանի «Մոսկվա» կինոթատրոնը եւ մի բարեգործական դեղատուն... Խնդիրն ամբողջովին հանգում է աշխատանքի կազմակերպմանն ու կապերին: Իմ հայկական արմատները կանչում են ինձ: Սա է այսօրվա մարդասիրական պայքարը:

– Դուք կոնկրետ ի՞նչ եք դնում այդ պայքարի մեջ:

– Համերաշխություն, հարուստ եւ աղքատ երկրների փոխօգնություն, փոխանակումներ: Ես, օրինակ, կգերադասեի, որ այստեղի երիտասարդներն այնտեղի իրենց հասակակիցների նման լինեին: Խանդավառությամբ ականատես դարձա նրանց ելույթներին Երեւանի համալսարանում: Նրանք շատ հարցասեր են, ուժեղ, հետաքրքրասեր: Ես նրանց ասացի. «Ամենից առաջ, մնացեք այստեղ, որովհետեւ այստեղից լավ տեղ չկա: Ավելի լավ է զգացմունքներ ունենալ, քան երկնագույն ջինս ու կոկա կոլա: Դուք մի երկրում եք, որտեղ ամեն ինչ պետք է հայտնագործել: Հանճարեղ է»: Եթե ես քսան տարեկան լինեի, կնախընտրեի այնտեղ գտնվել: Որովհետեւ Արեւմուտքը տեղի է տվել: Կարծում եմ, որ իմ ելույթը լավ ընդունվեց, եւ մարդիկ ուրախ էին՝ դա լսելով: Ահա թե ինչպես եմ ես ընկալում փոխադարձ կապերը: Ինձ համար հետաքրքիր էր այնտեղ գնալ: Ես տեսա նաեւ բաներ, որոնք ինձ քաջալերեցին: Ես միշտ հավատացել եմ իսկական համագործակցությանը, ոչ թե բարեգործությանը ... Եվ հետո՝ հանդիպեցի մարդկանց, որոնց վստահում էի, արտաքուստ նրանք հիշեցնում էին իմ ընտանիքի անդամներին: Ինձ թվում էր, թե բոլոր փողոցների անկյուններում հորս եմ տեսնում: Ինչ խոսք, դա բավական զարմանալի էր...

– Այդ այցելությունն ինչ-որ բան փոխե՞ց ձեր ինքնագիտակցության մեջ:

– Դա պարզապես ուղեւորություն չէր... Որոշ ժամանակից ի վեր ես մեծ հետաքրքրություն ունեմ իմ արմատների հանդեպ: Պրպտում եմ, ինչ-ինչ բաներ կարդում, տեղեկություններ հավաքում... Եթե ավելի երիտասարդ լինեի, գուցե սովորեի հայերեն խոսել ու գրել: Այդ պատնեշը գոյություն ունի, թեեւ, ըստ էության, մի սահմանակ է արդեն, ինչ գրեթե չի նշմարվում:

ՀԱՅՈՐԴ ՇԱԲԱԹ՝ ՀԵՌՈՒՍՏԱԷԿՐԱՆՆԵՐԻՆ

Արժե դիտել*

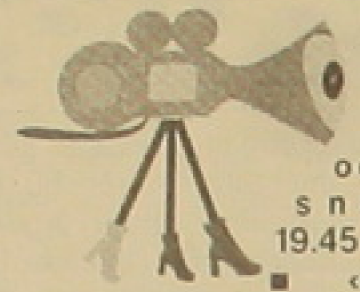

31 օգոստոսի, 19.45 ՕՐՏ

■ **«Ինչպես գողանալ միլիոն»**★★: Ռեժիսոր՝ Ուիլյամ Ուայլեր: Դերերում. Փիթեր Օ'Թուլ, Օդրի Հեփբըրն: ԱՄՆ, 1966:

Նրբագեղ ռոմանտիկ կատակերգություն, որի վերնագիրն սպառում է բովանդակությունը:

31 օգոստոսի, 24.00 Պրոմեթեւս

■ **«Արեւալույսի համը»**★★: Ռեժիսոր՝ Իշտվան Սաբո: Դերերում. Ռեյֆ Ֆայնս, Ռեյչլ Վայս, Դեբորա Կարա Ունգեր, Ուիլյամ Հըրթ: Կանադա-Ավստրիա-Գերմանիա-Հունգարիա, 1999:

Զոնենշայն հրեական գերդաստանի երեք սերունդների ոդիսականը ծավալվում է 20-րդ դարի Հունգարիայի պատմական ֆոնին:

1 սեպտեմբերի, 19.00 ՌՏՌ

■ **«Իսթվիքի վհուկները»**★: Ռեժիսոր՝ Ջորջ Միլեր: Դերերում. Ջեք Նիքըլսոն, Շեր, Սյուզան Սարանդոն, Միշել Ֆայֆեր: ԱՄՆ, 1987:

Երեք միայնակ կին, երազելով արժանավոր տղամարդու մասին, ոգեկոչում են դժոխքի հմայիչ առաքյալին:

1 սեպտեմբերի, 22.30 ՕՐՏ

■ **«Դոկտոր Մորոյի կղզին»**★★: Ռեժիսոր՝ Ջոն Ֆրանքենհայմեր: Դերերում. Վել Քիլմեր, Մարլոն Բրանդո, Դեյվիդ Թյուլիս, Ֆայրուզա Բալք, Մարկ Դակասկոս: ԱՄՆ,1996:

Հ. Ուելսի ֆանտաստիկ վեպի հերոսը խելահեղ դոկտոր Մորոն, մեկուսի կղզում զբաղված է հրեշավոր գենետիկական փորձերով:

1 սեպտեմբերի, 23.30 Հ1

■ **«Հրեշների պարահանդես»**★★: Ռեժիսոր՝ Մարկ Ֆորսթեր: Դերերում. Բիլի Բոբ Թորնթոն, Հալի Բերի, Հիթ Լեջեր: ԱՄՆ, 2001:

Հուսակտուր դրամա, որի դերակատարուհի Հ. Բերին այս տարի արժանացավ «Օսկար» մրցանակի:

1 սեպտեմբերի, 01.50 ՕՐՏ

■ **«Յոթ տարվա մարմաջ»**★: Ռեժիսոր՝ Բիլի Ուայլդեր: Դերերում. Մերիլին Մոնրո, Թոմ Իվել, Սանի Թաֆթս: ԱՄՆ,1955:

Լեգենդար կատակերգություն, որի կադրերից մեկը (մետրոյի ճաղաշարից փչող օդի հոսանքը բարձրացնում է հերոսուհու փեշը), պիտի դառնար Մոնրոյի այցետոմսը:

ԹՈՄՍՈՆԻ ԲԻՖՇՏԵՔՍՆԵՐԸ

Այս տարվա սկզբին Միացյալ Նահանգներում լույս տեսավ Դեյվիդ Թոմսոնի «Հոլիվուդ» պատկերազարդ հատորը, իսկ 2002-ի հոկտեմբերին հերթական անգամ կվերահրատարակվի նույն հեղինակի «Կենսագրական կինոբառարանը»: Ամերիկայում հաստատված անգլիացի Թոմսոնն այն խորին համոզման հետեւորդն է, որ «մենք ամենքին եւ ամեն ինչ քննադատելու իրավունք ունենք», եւ նրա կտրուկ դատողությունները «հիշեցնում են դրա մասին», մանավանդ որ «ամերիկյան շոու բիզնեսի վաստակավոր գործիչներից շատերը, արժանիքների կողքին, օժտված են նաեւ թերություններով»: Թոմսոնի «անթերի անգլիական սարկազմի» երկրպագուներից մեկը նկատել է, թե «ոչ ոք չի համարձակվել նշանավորի այդպիսի ճշգրտությամբ գնդակոծել «սրբազան կովերին», իսկ հետո «դրանցից սքանչելի բիֆշտեքսներ պատրաստել»: Հենց այդ վարպետության նմուշներն են սփռված նրա գրքերում: Ահա «սրբազան կովերի» մսից պատրաստված թոմսոնյան բիֆշտեքսների մի հատընտիր:

Դեյվիդ Ուորք Գրիֆիթ. «Ես հասկանում եմ Գրիֆիթի ստեղծագործության պատմական արժեքը: Բայց մենք պետք է իմանանք, որ որ նա թունդ ռասիստ էր, եւ հարկ է, որ ամաչեր, այն էլ ոչ միայն «Ազգի ծնունդը» ֆիլմից»:

Ջոն Ֆորդ. «Նրա հերոսները մարմնավորում են ամեն մի հարբեցողի երազանքը, որպեսզի իրեն ընդունեն իր ուզած ձեւով: Իսկ Ֆորդի «Խաղաղ մարդը» ժամանց է իռլանդացի ահաբեկիչների գիշերային ակումբի համար»:

Ստենլի Կուբրիկ. «Նա միշտ կարողացել է խաղի իր կանոնները պարտադրել կինոարդյունաբերությանը, եթե ոչ այսպես, ապա մի այլ կերպ: Զարմանալի է, թե ինչ ակնածանքով են նրան վերաբերվում: Բայց ինձ համար «2001 թվականի տիեզերական ոդիսականը» միշտ եղել է միայն դիվոտած տեխնոլոգիայի փառաբանություն»:

Մարտին Սկորսեզե. «Նա ավելի երկարակյաց կլիներ, եթե ավելի պահանջկոտ լիներ, իսկ ավելի պահանջկոտ կլիներ, եթե գիտակցեր, որ իր ֆիլմերը, ըստ էության, քիչ են տարբերվում կաթոլիկների խումարաթող կոչերից՝ ի հաստատում նրանց կրոնական ժուժկալության»:

Ռիչարդ Աթենբորո. «Նրա «Գանդին» չոգեշնչող ֆիլմ է բռնությանը չդիմելու մասին: Հիմա այդ ֆիլմը կախված է մեր բազմաչարչար աշխարհի գլխին լցված տիեզերակայանի նման»:

Բրայան Դե Պալմա. «Նա ճաշակին ու ողջամտությանը գերիշխող ոճի խորհրդանիշն է: «Քերին» այն դաժան վիրաբույժի աշխատանքն է, որին դուր է գալիս դանակը մարմնի մեջ մխրճել: Իսկ անմիտ «Ցասումը» վկայում է, որ Դե Պալման ի վիճակի չէ նույնիսկ անեկդոտը պարզորոշ պատմել»:

Մայք Նիքոլս. «Նա ֆիլմեր է նկարում տպավորիչ գաղափարների շուրջը, որոնք կարելի հստակ շարադրել 20 րոպեում»:

Օլիվեր Սթոուն. «Նա հումորի զգացումից բացարձակապես զուրկ է եւ չգիտի, թե կանանց հետ ինչպես վարվի էկրանին: Սթոունը սրտանց համոզված է, որ կինոն պետք է լուրջ խնդիրներ լուծի, եւ, համապատասխանաբար, լուրջ խնդիրները պետք է լուծվեն կինոյի օգնությամբ»:

Լորենս Օլիվյե. «Նա շատ ֆիլմերում խաղում էր ծուլորեն ու առանց ոգեշնչման: Օլիվյեն համարում էր, թե ինքը կինոյից վեր է կանգնած, եւ դա խիստ նկատելի է նրա կինոաշխատանքներում»:

Մարլոն Բրանդո. «Այսօր ցանկացած բնութագրում, որը չի հավաստիացնում, թե նա «աշխարհի մեծագույն դերասանն է», ուղղակի անպատշաճ կհամարեն: Բայց ես համոզված չեմ, որ այդպես է: Բրանդոն նկարահանվել է բազմաթիվ սարսափելի ֆիլմերում, երբեմն էլ՝ ձանձրալի ու անպատասխանատու խաղացել»:

Էջը պատրաստեց
ԶԱՎԵՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Մարզական

Դրամական պարգեւներ պատանի ըմբիշներին

Հայտնի գործարար Սամվել Ալեքսանյանի խրախուսելի նախաձեռնությունը

Ըմբշամարտը Հայաստանում հենակետային մարզաձեւերից է: Ընթացիկ մրցաշրջանում մեր պատանի ըմբիշները միջազգային մրցասպարեզներում աննախադեպ հաջողության հասան տուն վերադառնալով մեդալների հարուստ ավարով: Մայիսին Հարավսլավիայում, անցկացված հունահռոմեական ոճի ըմբշամարտի եվրոպայի երիտասարդական առաջնությունում հայ մարզիկները հաջող մրցելույթներ ունեցան: Երեւանցի Ռոման Ամոյանը (50 կգ) եւ էջմիածնցի Արմեն Անտոնյանը (54 կգ) գետնելով իրենց բոլոր մրցակիցներին, կանգնեցին պատվո պատվանդանի ամենավերին աստիճանին հռչակվելով Եվրոպայի չեմպիոններ: Հաջող էր նաեւ գյումրեցի Արսյոմ Պողոսյանի (58 կգ) մրցելույթը, որն արժանացավ բրոնզե մեդալի:

Երիտասարդներից հետ չմնացին նաեւ պատանի ըմբիշները: 20 օր անց Վիլնյուսում կայացած ազատ ոճի ըմբշամարտի Եվրոպայի պատանեկան առաջնությունում էլ Հայաստանի ներկայացուցիչներն իրենց արժանի տեղը գրավեցին մրցանակակիրների շարքում: Արարատցի Տիգրան Բաբախանյանը (46 կգ) նվաճեց Եվրոպայի պատանիների չեմպիոնի տիտղոսը, իսկ մրցումների ամենակրտսեր մասնակից, 14-ամյա Սուրեն Աղյանը (ազատ ոճի ըմբշամարտի սպորտսվարչության գլխավոր մասնագետ Օլեգ Աղյանի որդին), 42 կգ քաշային կարգում արժանացավ բրոնզե մեդալի:

Պատանիների եւ երիտասարդների այս հաջողությունն, անշուշտ, պայմանավորված է նրանց մարզիչների, սպորտսվարչության ըմբշամարտի գլխավոր մասնագետների եւ, իհարկե, ֆեդերացիայի նորընտիր նախագահի, հայտնի գործարար Սամվել Ալեքսանյանի ներդրած ջանքերով: Երեկ սպորտսվարչության նիստերի դահլիճում, հանդիսավոր պայմաններում, տեղի ունեցավ միջազգային ասպարեզում հաջողության հասած ըմբիշների պարգեւատրման հանդիսավոր արարողությունը: Պատանի մարզիկներին ողջունեցին եւ նորանոր հաջողություններ մաղթեցին ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի փոխնախարար, ԱՕԿ-ի նախագահ Իշխան Զաքարյանը, սպորտսվարչության պետ Արմեն Գրիգորյանը եւ Հայաստանի ըմբշամարտի ֆեդերացիայի նախագահ

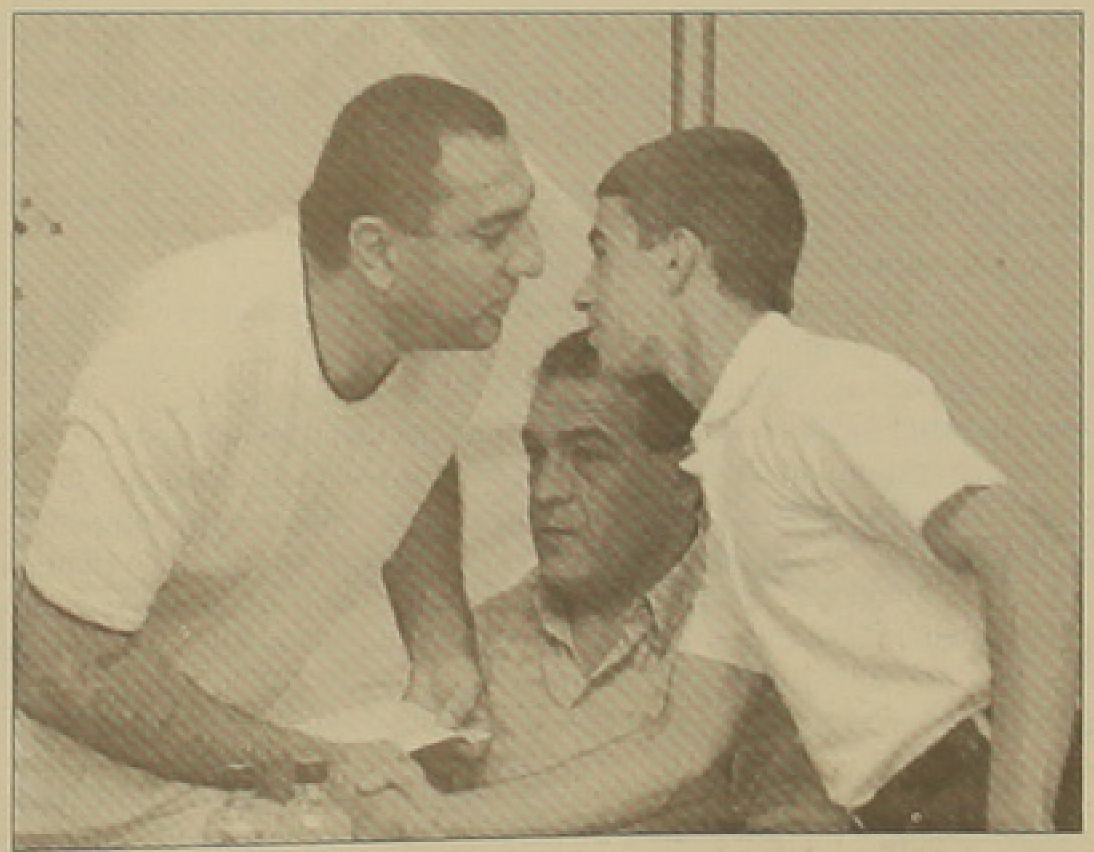

Սամվել Ալեքսանյանը: Այնուհետեւ Սամվել Ալեքսանյանն անձնական նախաձեռնությամբ, սեփական ծախսերով դրամական պարգեւներ հանձնեց մրցանակակիրներին, նրանց մարզիչներին, ըմբշամարտի սպորտսվարչության գլխավոր մասնագետներին: Այսպես, Ռոման Ամոյանն ու Արմեն Անտոնյանը պարգեւատրվեցին 400 դոլարով, Տիգրան Բաբախանյանը, Արսյոմ Պողոսյանը՝ 200 դոլարով, Սուրեն Աղյանը՝ 150 դոլարով: Այժմ հերթը մեծահասակներինն է, որոնց սեպտեմբերին սպասում է լուրջ քննություն: Մոսկվայում եւ Թեհրանում են կայանալու հունահռոմեական եւ ազատ ոճի ըմբշամարտի աշխարհի առաջնությունները: Ֆեդերացիայի նախագահը հույս հայտնեց, որ մեր պատանի ըմբիշների օրինակը վարակիչ կլինի նաեւ մեծահասակների համար, եւ նրանք եւս հաջող մրցելույթներով կուրախացնեն մարզասերներին: Դե ինչ, հուսանք, որ սպասելիքները կարդարանան:

Տեղեկացվեց, որ Սամվել Ալեքսանյանի նախաձեռնությամբ շուտով նպաստներ կնշանակվեն ազատ ու հունահռոմեական ոճի այն ըմբիշներին ու նրանց մարզիչներին, որոնք ընդգրկված չեն «Աթենք-2004» ծրագրում: Սա, ինչ խոսք, խրախուսելի նախաձեռնություն է եւ կխթանի մարզիկների հաջող մրցելույթները: Ընդհանրապես, ուրախալի է, որ մեր գործարարները սկսել են հովանավորել մարզաձեւերի ներկայացուցիչներին, ինչն, անշուշտ, կնպաստի հայկական սպորտի զարգացմանը:

Ռոնալդոն պայմանագիր է ստորագրել «Ռեալի» հետ

Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության լավագույն ռմբարկու բրազիլացի Ռոնալդոն վերջին շրջանում բազմիցս հայտարարել է, որ ցանկանում է հեռանալ իտալական «Ինտերից»: Ռոնալդոյով հետաքրքրվում էր Մադրիդի «Ռեալը», որը պատրաստ էր բանակցել «Ինտերի» ղեկավարության հետ: Եվ ահա, հայտնի է դարձել, որ Ռոնալդոն արդեն պայմանագիր է կնքել «արքայական» ակումբի հետ: Այս մասին լրագրողներին տեղեկացրել Ռոնալդոյի գործակալ Ռեյնալդո Պիտտան: Նա նշել է, որ եթե նույնիսկ «Ինտերը» չտա իր համաձայնությունը, ապա, միեւնույն է, Ռոնալդոն չի խաղա «Ինտերում»: Բրազիլացի ֆուտբոլիստն առայժմ ոչինչ չի ասում «Ինտերից» հեռանալու դրդապատճառների մասին: Իսկ նրա գործակալը նշում է, որ դեռեւս աշխարհի առաջնությունից առաջ «Ինտերի» նախագահ Մասիմո Մորատին հայտարարել էր, որ ամռան ընթացքում թիմի ցանկացած ֆուտբոլիստ կարող է հեռանալ ակումբից: Ճիշտ է, այդ խոսքերը Մորատին ասել էր այն բանից հետո, երբ առաջնության վերջին տուրում «Ինտերը» ձեռքից բաց էր թողել չեմպիոնի կոչումը նվաճելու հնարավորությունը: Հենց այդ հայտարարությունից հետո էլ Ռոնալդոն իր գործակալի

միջոցով սկսել էր բանակցությունները:

Մորատին ակումբի պաշտոնական ինտերնետային սայթում հայտարարել է, որ Ռոնալդոյի հեռանալը բնավ էլ պայմանավորված չէ թիմի գլխավոր մարզիչ Հեկտոր Կուպերի հետ հնարավոր կոնֆլիկտով, որի մասին շտապել էին հայտնել որոշ լրատվամիջոցներ: Ընդհակառակը, անվանի մարզիչն ամեն կերպ ջանացել է Ռոնալդոյի հնարավորություններն առավելագույնս օգտագործել ի շահ թիմի: Այժմ ակումբի ղեկավարությունը հայտնվել է ծանր կացության մեջ՝ գիտակցելով, որ դժվար է համոզել Ռոնալդոյին գոնե մեկ մրցաշրջան եւս խաղալ «Ինտերում»: Առաջիկա հանգստյան օրերին երկու թիմերի նախագահները պետք է հանդիպեն Մալյորկայում եւ հարցի վերջնական լուծում գտնեն:

ՇԱԽՄԱՏ

Սերգեյ Կարյակինն ամենաերիտասարդ գրոսմայստերն է

Ուկրաինացի 12-ամյա շախմատիստ Սերգեյ Կարյակինը 3-րդ անգամ լրացնելով գրոսմայստերի նորման, ՖԻԴԵ-ի որակավորման հանձնախմբի կողմից արժանացել է շախմատային բարձրագույն տիտղոսին: Այսպիսով, Սերգեյ Կարյակինը դարձավ աշխարհի ամենաերիտասարդ գրոսմայստերը: Անշուշտ, նրա ազգանունը կգրանցվի հանրահայտ Գինեսի ռեկորդների գրքում: Հուլիսի 1-ի դրությամբ ՖԻԴԵ-ի նրա վարկանիշը 2523 է:

Հարկ է նշել, որ անվանի շատ գրոսմայստերներ Սերգեյի տարիքին դեռեւս առաջին կարգային էին: Ուկրաինացի պատանին շատ տաղանդավոր շախմատիստ է եւ մասնագետները նրան մեծ ապագա են գուշակում: Նրա մասին սկսեցին խոսել դեռեւս անցյալ տարի, երբ նա նվաճեց պատանիների աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Իսկ Ուկրաինայում նա բազմիցս դարձել է երկրի չեմպիոն տարիքային իր խմբում: Հատկանշական է, որ երբ այս տարվա հունվարին Ռուսլան Պոնոմարյովը Մոսկվայում ՖԻԴԵ-ի գծով աշխարհի չեմպիոնի կոչման համար եզրափակիչ մրցախաղում մրցում էր Վասիլի Իվանչուկի հետ, Սերգեյը Պոնոմարյովի թիմի կազմում էր: Նա իրեն հիանալի դրսեւորեց Մոսկվայում Աերոֆլոտի հովանու ներքո անցկացված շախմատի խոշոր միջազգային մրցաշարում: Նույնիսկ գրոսմայստերներից շատերը չէին ցանկանում, որպեսզի վիճակահանությամբ Սերգեյը դառնա իրենց մրցակիցը:

Պոլգարը կրճատում է հաշիվը

Բուդապեշտում շարունակվում է արագ շախմատի մրցամարտը տղամարդկանց Եվրոպայի այս տարվա չեմպիոն Բարտոլոմեյ Մաչեյայի եւ ուժեղագույն շախմատիստուհիներից մեկի՝ Յուդիթ Պոլգարի միջեւ: Եթե առաջին 3 պարտիաներում Մաչեյան մեծ առավելության էր հասել (2,5–0,5), ապա հաջորդ 3 հանդիպումներում Պոլգարին հաջողվեց կրճատել հաշվի տարբերությունը (3,5–2,5): 4-րդ եւ 6-րդ պարտիաներն ավարտվեցին ոչ-ոքի, իսկ 5-րդ պարտիայում սեւ խաղաքարերով Պոլգարն առաջին հաղթանակը տարավ: Մրցամարտի ավարտին մնացել է եւս 2 պարտիա:

ՖՈՒՏԲՈԼ

«Փյունիկ»-«Զվարթնոց»

Ֆուտբոլի ՀՀ բարձրագույն խմբի առաջնության 4-րդ տուրից հետաձգված այս հանդիպումը կայանալու է վաղը՝ «Հանրապետական» մարզադաշտում: Երկու թիմերի համար էլ դա կլինի առաջնության 10-րդ հանդիպումը: Հիշեցնենք, որ «Փյունիկը» նախորդ 9 խաղերում միայն հաղթանակներ է տոնել («Արարատի» հետ անավարտ խաղում «Փյունիկին» տեխնիկական հաղթանակ է գրանցվել) եւ միանձնյա գլխավորում է մրցաշարային աղյուսակը: Առաջին շրջանից դեռեւս չեն կայացել «Շիրակ»–«Փյունիկ» եւ «Շիրակ»–«Զվարթնոց» հանդիպումները: Դրանք արդեն տեղի կունենան 2-րդ շրջանում նախատեսված պահեստային օրերին, քանի որ սեպտեմբերի 1-ին մեկնարկելու է առաջնության երկրորդ կեսը: Բացի այդ էլ, օգոստոսի 29-ին «Զվարթնոցը» ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի պատասխան խաղում Երեւանում հյուրընկալելու է Սլովենիայի «Պրիմորիե» թիմին, որին մրցակցի դաշտում զիջել էր խոշոր՝ 1–6 հաշվով՝ փաստորեն, դուրս մնալով հետագա պայքարից:

Կիեւի «Դինամոն» չի հավակնում Սիչովին

Ի պատասխան մամուլում հրապարակված լուրերի, թե իբր «Սպարտակից» հեռացած Դմիտրի Սիչովը հնարավոր է հանդես գա Կիեւի «Դինամոյում», ակումբին մոտ աղբյուրներից հայտնի է դարձել, որ Ուկրաինայի փոխչեմպիոնն այլեւս չի հավակնում իր շարքերում ֆուտբոլիստին ընդգրկելուն: «Դինամոն» իրոք հետաքրքրվում էր 18-ամյա ֆուտբոլիստով, սակայն, երեւում է, ակումբի ղեկավարությանը վախեցրել է նրա տրանսֆերային բարձր գինը: Ճիշտ է, «Դինամոն» դեռեւս վերջնականապես չի հրաժարվել Սիչովից: Բացառված չէ, որ ֆուտբոլիստը մոտ օրերս հայտնվի Դոնեցկում: Իսկ ներկայումս Սիչովը հիվանդանոցում է: Կարծիք կա, որ նա նման ձեւով թաքնվում է լրագրողներից:

Ինչ վերաբերում է Ռոմանցեւին, ապա նա ենթարկվել է երիկամի վիրահատության: «Սպարտակ» ակումբի ղեկավարությունը Սիչովի հարցում վճռականորեն է տրամադրված եւ դիմել է ֆեդերացիայի կարգապահական կոմիտեին՝ Սիչովին որակազրկելու խնդրանքով: Առաջիկա նիստը նախատեսված է օգոստոսի 28-ին, սակայն հնարավոր է, այն տեղափոխվի սեպտեմբերի 4-ին, քանի որ «Սպարտակի» ղեկավարությունն օգոստոսի 29-ին մասնակցելու է Մոնակոյում կայանալիք չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարի վիճակահանությանը:

Մեքսիկացիները Մարադոնային չեն հրավիրել

Արգենտինացի լեգենդար ֆուտբոլիստ Դիեգո Մարադոնան հայտարարել է, որ ցանկանում է մարզել Մեքսիկայի ազգային հավաքականը: Սակայն ֆուտբոլի Մեքսիկայի ֆեդերացիան պաշտոնապես հայտարարել է, որ Մարադոնան ընդգրկված չէ թեկնածուների ցանկում: Հավաքականի նախկին մարզիչ Խավիեր Ագիրեի փոխարեն ֆեդերացիան պետք է ընտրություն կատարի 3 թեկնածուների՝ արգենտինացի Լավոլպեի, բրազիլացի Ֆերետիի եւ մեքսիկացի Հուգո Սանչեսի միջեւ:

Մեկնարկը հետաձգվում է

Ֆուտբոլի Իտալիայի առաջնության մեկնարկը հետաձգվում է: Այս մասին որոշում են կայացրել բարձրագույն խմբի մասնակից թիմերի ներկայացուցիչները: Նախատեսվում է առաջնությունը սկսել սեպտեմբերի 15-ին: Հետաձգման պատճառն այն է, որ 8 թիմեր դեռեւս իրենց խաղերի հեռարձակման իրավունքի վաճառքի պայմանագրեր չեն կնքել:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

529353 Անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- **Վաճառում եմ** բջջային հեռախոս SIMENS C 35, գինը 80 դոլար: Հեռ. 246512, Վարդան (Երեկոյան):
- **Վաճառում եմ** 2 սենյականոց բնակարան 9/9 հարկում, դարձած 3 սենյականոց, ընդ. մակերեսը 66 մ, Շարուրի փող. (Չարբախ), գինը 6000 դոլար: Հեռ. 466413 (ժ. 18:00-ից հետո):
- **Վաճառվում է** ԳԱԶ-53-ի շարժիչ, փոխանցման տուփ եւ հետին կամրջակ: Հեռ. 625034:
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան Ավան-Առինջում, 9 հարկանի շենքի 7-րդ հարկում (ԴՄԿ շենքի): Լավ վերանորոգված, ընդ. մակերեսը 83 մ, 46 մ բնակելի: Հեռ. 625034:
- **Բարեկիրթ եւ աշխատասեր կինը** պատրաստ է բարեխղճորեն կատարել հավաքարարի աշխատանք ձեր ֆիրմայի գրասենյակում կամ դայակի պարտականություններ ձեր ընտանիքում: Հիանալի տիրապետում է ռուսերենին, հոգատար է երեխաների նկատմամբ: Հեռ. 637178 (զանգել մինչեւ 9:00 կամ 19:00-ից հետո):
- **Վաճառվում է** Երեւան քաղաքի կենտրոնում 80 մ2 կիսանկուղային տարածք: Եռաֆազ հոսանք, ջուրը մոտակայն: Հարմար է օֆիսի, սաունայի, բարի եւ այլ օբյեկտներ կառուցելու համար: Հեռ. 529-353, բջջ. (09)429353:
- **Վաճառվում է** 1 սենյականոց բնակարան Դեմիրճյան 40, բն. 86, սենյակը 24 մ է, 9 հարկանի շենքի 6-րդ հարկում, դեսական վիճակ: Հեռ. 526896:
- **Վաճառվում են** զանկացած չափի եւ գնի գոֆրոտարաներ եւ տակդիրներ: Հեռ. 426041, 392370 (զանգել երեկոյան ժամերին):
- **Վաճառվում է** 2 սենյականոց բնակարան Բագրատունյաց 34ա հասցեում, 5/2 հարկում: Հեռ. 61-72-58, 48-07-76:
- **Ունեմ** տնտեսագիտական կրթություն, տիրապետում եմ համակարգչի, փնտրում եմ համապատասխան աշխատանք: Հեռ. 774509, Աննա:
- **Վաճառվում է** 1987 թ. արտադրության КАВЗ ավտոբուս, լավ վիճակում: Գինը 400 դոլար: Հեռ. 62 50 34:
- **Փնտրում եմ** աշխատանք, ունեմ բազմամյա ինժեներ-մեխանիկի աշխատանքային փորձ: Կաշխատեմ նաեւ վարորդ: Հեռ. 62 50 34:
- **Վարձով բնակարան** ԳՈՒՄ-ի շրջակայքում: Հեռ. 52 69 91:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ս. թ. սեպտեմբերի 28-ին նշվելու է Սյունիքի մարզի Տաթեւի ծխական դպրոցի հիմնադրման 150-ամյակը: Կազմակերպվելու են գիտաժողովներ, համաժողով եւ մի շարք հանդիսություններ: Սիրով հրավիրում ենք մասնակցելու միջոցառումներին:
Տեղեկությունների համար զանգահարել 548932

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՂ ԽՈՒՄԲ

ԿՈՐԵԼ Է

Արաբկիր համայնքում գրանցված՝ գրանցման թիվ 254.02631 վկայականի համար 01Ա054239, անհատ ձեռներեցի վկայականը:

Համարել անվավեր

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ЮНИБАНК

«Յունիբանկը» եւ Մոսկվայի «Յունիաստրում» բանկը ներկայացնում են դրամական փոխանցումների արագ, մատչելի եւ նոր համակարգ- **Unistream Money Transfer**: **Unistream-** դրամական փոխանցումներ առանց հաշվի բացման՝ վճարելով ընդամենը փոխանցվող գումարի 1 տոկոսը, **Unistream-** հարմարավետ եւ հուսալի փոխանցումներ **Հայաստանից Ռուսաստան** եւ **Ռուսաստանից Հայաստան**: Իսկ Հայաստանի մարզեր, Արցախ եւ հակառակ ուղղությամբ փոխանցվող գումարի միջնորդավճարը այսուհետեւ ~~1,5~~ տոկոսի փոխարեն կկազմի 1 տոկոս: **Միջնորդավճարը գանձվում է միայն փոխանցողից:**

Unistream- գումարը հասցեատիրոջը կհասնի 1 ժամվա ընթացքում:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝
Մոսկվա 785 05 80, 787 11 73, 797 58 03:

Մեր հասցեն՝ Երեւան, Ամիրյան 12
Հեռ.՝ 53 98 70, 53 98 71, ֆաքս՝ 53 30 52

www.unistream.ru www.unibank.am

Բազմաթիվ հնարավորությունների Ձեր հանգրվանը
Այսօր «Յունիբանկը» մատուցում է Հայաստանի բանկային շուկայում առկա բոլոր ծառայությունները: Ավելին՝ «Յունիբանկն» առաջինն է իր հաճախորդներին նորագույն բանկային տեխնոլոգիաները ներկայացնելու գործում: Այսպես, «Յունիբանկը» հրավիրում է Ձեզ օգտվելու Յուբրեյդ համակարգի միջոցով Ռուսաստանի ֆինանսական շուկաներում գործարքներ կնքելու հնարավորությունից: Ֆինանսական գործարքների լայն ընտրանի, ակնթարթային տեղեկատվություն եւ վերլուծական ծրագրեր, տրահով կապ՝ այս ամենն առաջին անգամ Հայաստանում:
Մեկ այլ նորույթ, Մաստեր Քարդ Վիրչուըլ, էլեկտրոնային քարտ, որը թեկուզ գոյություն չունի ֆիզիկապես, բայց Ինտերնետի միջոցով գնումներ կատարելու հնարավորություն է տալիս: Չափազանց մատչելի այս քարտը շատ հարմար վճարամիջոց է ինտերնետում գնումների եւ ծառայությունների դիմաց վճարման համար:

Անհատական պահատեղեր

«Յունիբանկը» բազմատեսակ ծառայությունների շարքում, հաճախորդներին առաջարկում է նաեւ չհրկիզվող անհատական պահատեղերի նոր ծառայություն, որի շնորհիվ Դուք այլեւս մտահոգություն չեք ունենա Ձեր թանկարժեք իրերը, փաստաթղթերը պահելու համար: Իսկ մեր աշխատակիցները կաջակցեն Ձեզ այս ծառայությունից օգտվելիս:
Հաճախորդների սպասարկումն առավել հարմարավետ դարձնելու համար առաջարկում ենք երեք տարբեր չափերի պահատուփերի արկղեր:

(բարձրություն x լայնություն x խորություն) մմ

Չափերը	Սակագներ (ԱՄՆ դոլար)				
	7 օր	14 օր	30 օր	180 օր	365 օր
փոքր 100x220x480	9	12	18	35	45
միջին 200x220x480	12	18	23	45	60
մեծ 200x450x480	18	23	35	60	70

«Յունիբանկը» հրավիրում է Ձեզ օգտվելու սպասարկման այս տեսակից:

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԲՀԻ օժանդակության հիմնադրամի հրատարակչական ծրագիրը հայտարարում է մրցույթ հրատարակիչների միջեւ՝ Ֆրանկֆուրտի 54-րդ միջազգային գրքի տոնավաճառին մասնակցելու համար: Մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ է ներկայացնել ինքնակենսագրություն, դիմում՝ նշելով մասնակցության նպատակը, ներկայացվելիք գրքերի ցուցակը եւ թե ինչ նախնական պայմանավորվածություններ կան տոնավաճառի կազմակերպիչների հետ: Անհրաժեշտ է նաեւ ներկայացնել 2001-2002 թթ. հրատարակած գրքերի երեք լավագույն նմուշները:
Ընտրված հրատարակիչների մասնակցությունը տոնավաճառին հնարավոր է ֆինանսավորվի մասնակիորեն:
Ծրագրերն ընդունվում են մինչեւ 2002 թ. սեպտեմբերի 3-ը:
Հավելյալ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել հետեւյալ հասցեով՝ Երեւան 375010, Պուշկինի 1, բն. 2, հեռ. 542-119, 541-719, 543-901, էլ. փոստ՝ andranik@osi.am

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

1991 թ. արտադրության սպորտ. OPEL KALIBRA ավտոմեքենա, վազքը՝ 180.000, գույնը՝ կարմիր, SONY մագնիտոֆոն, էլեկտրական ապակիներ, անվտանգության համակարգ, ABC արգելակներ (բոլոր կոմպյուտեր) եւ ավտոմատացված համակարգ: Գինը՝ 6000 դոլար:

Հեռ.՝ 09423833:

ՍՓՅՈՒՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

590000 + ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ + www.spyur.am www.yellowpages.am

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Ագրոբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

Ամիտանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ.Լուսավորչի 48ա
Հեռ.՝ 41206

Աինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ռոստոմյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112

Այս Էքզքումեքի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

Ամերիա Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Բաղրամյան պող. 6, բն. 2
Հեռ.՝ 524040, 524140

Արտի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837, 277814

Արդշինբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

Արժեթղթերի Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Զաքիյան 8/19
Հեռ.՝ 581578, 566448

Արմբրոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Կորյունի 19/1
Հեռ.՝ 542125

Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 32/16
Հեռ.՝ 544657, (09)400699

Էյ-Բի Սեքյուրիթիզ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Մաշտոցի 40ա/1
Հեռ.՝ 532815

ԷՄ ԿԱԲՐՈՔ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Գայի պող. 57, բն. 15
Հեռ.՝ 640804

Էռալոն Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության փող.49/2
Հեռ.՝ 620600

Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 526417, 569680

Մ.Գ.Ա. ՍՊԸ
ք.Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ 23109, 30868

Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան,Նալբանդյան 50/26
Հեռ.՝ 521812, 528778

Ռենեսա ՓԲԸ
ք. Երեւան, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ 544527

Վբինկո ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24/5
Հեռ.՝ 531805

Տոնտոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ղեղասան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

Armex

Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2002 թ. օգոստոս 23-ի առեւտրային նստաշրջան

Թողարկող Issuer	Հապ.** ABBR	Ցուցակ Listed	Առ* Bid: լավագույն գին Best price	Առ* Bid: միջ. կշռ. գին Avg. price	Առ* Bid: Քանակ Total qnt.	Վաճառ* Ask: լավագույն գին Best price	Վաճառ* Ask: միջ. կշռ. գին Avg. price	Վաճառ* Ask: Քանակ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: նվզ. գին Day low	Կատարված գործարքներ Transactions: առավ. գին Day high	Կատարված գործարքներ Transactions: միջ. կշռ. գին Avg. price	Կատարված գործարքներ Transactions: արժ-թղթ. Քանակ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: ծավալ Volume
ԱՐԱԳԱԾ ԲԱԶՄԱԿԱԳՈՐԾ. ԱՄ	AGBM	B	1.500.0	1.500.0	10								
ԱՐՄՈՒՏԱՄ	ARMJ	B	1.000.0	1.000.0	10								
ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ	ASHBP1	B				58.000.0	58.000.0	7					
ՁՈՒԼԱԿԵՆՏՐՈՆ	DZKT	B	500.0	500.0	26								
ԵՐ. ԿԱՇԻ ԵՎ ԳԱԼԱՆՏԵՐԵԱՅԻ ՖԻՄ	EKGF	B				10.000.0	10.000.0	720					
ԵՐ. ԿԵՆՑԱՂԱՅԻՆ ՔԻՄԻԱՅԻ ԳՁ	EKQG	B	400.0	400.0	10								
ԷԼԵԿՏՐԱՍԱՐՔ	ELSQ	B	1.000.0	1.000.0	50								
ԵՐ. ԼՈՒՍԱՏԵԽՆԻԿԱ	ELUS	B	990.0	990.0	10								
ՄԱՐԶԱԿՈՇԻԿՆԵՐԻ ՖԻՄ (ԵՂԻԱՐԴ)	EMKFC0	B	500.0	500.0	30								
ԵՐ. ՔԻՄ. ԴԵՂԱԳՈՐԾ. ՖԻՐՄԱ	EQDF	B				10.000.0	10.000.0	1.408					
ԵՐԱԶ	ERAZ	B	1.990.0	1.990.0	10								
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ	ERKB	B	1.500.0	1.500.0	10								
ԵՐ. ՇԱՄՊԱՅՆ ԳԻՆԻՆԵՐԻ ԳՁ	ESHG	B	500.0	500.0	100								
[illegible] (ԳՅՈՒՄՐԻ)	GARV	B							1.000.0	1.000.0	1.000.0	4	4.000.0
[illegible]	HASH	B	100.0	100.0	100								
ՀԱՅԾԽԱԽՈՏ	HATS	B	2.000.0	2.000.0	10								
ՀԱՅԿԱԲԵԼ	HKBL	B	2.000.0	2.000.0	10								
ՄԱՔՈՒՐ ԵՐԿԱԹԻ ԳՁ	MQER	B	5.600.0	5.600.0	25								
ՆԵՅՐՈՆ	NERN	B				5.000.0	5.000.0	280					
ՓՈՔՐԻԿ ՆԱՐԵ	PQRN	B				10.000.0	10.000.0	1.060					

* Չբավարարված գնման/վաճառքի (պահանջարկի/առաջարկի) հայտերը առեւտրային նստաշրջանի փակման դրությամբ:
** 4 նիշից բաղկացած հապավումը բաժնետիրական ընկերության հասարակ անվանական բաժնետոմսի հապավումն է: Արտոնյալ բաժնետոմսի դեպքում 4 նիշից հետո նշվում է P, արտոնյալ բաժնետոմսերի այլ դասին ճշգրտված համար: ՍՊԸ-ի բաժնեմասի դեպքում 4 նիշից հետո նշվում է C0: ՀՖԲ-ում ներկայումս ցուցակված է 165 արժեթուղթ: Տեղեկությունները ներկայացվում են ՀՖԲ-ում ցուցակված այն արժեթղթերի վերաբերյալ, որոնցով տվյալ առեւտրային նստաշրջանի արդյունքում գրանցվել է գնման/վաճառքի հայտ կամ գործարք: Բոլոր գները ներկայացված են ՀՀ դրամով: ՀՖԲ-ում ցուցակված բոլոր արժեթղթերի գնանշման ամփոփ արդյունքները հրապարակվում են ամսական կտրվածքով, յուրաքանչյուր ամսվա առաջին աշխատանքային օրը: Այդ տեղեկությունները հրապարակվում են ինտերնետային էջում www.armex.am

© Armex

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 23. 08. 2002 Գինը՝ 100 դրամ